N:O 4/2017 SUOMEN KÄÄNTÄJIEN JA TULKKIEN LIITTO

Kääntäjä

ÖVERSÄTTAREN

Mentoroinnista hyötyvät molemmat

Turusta maailmalle

Av-kääntäjät kehittävät alaansa

Alice Martin

Terminologiarbete förr och nu

Käymässä Teho-osastolla

Manifesto

Heikki Karjalainen

Oltiin Taidehallissa katsomassa Manifestoa, **Julian Rosefeldtin** filmi-installaatiota, jonka 13 lyhytfilmissä **Cate Blanchett** lukee eri rooleissa taidemanifesteja 1900-luvulta. Teos oli kaiken kaikkiaan hyvin vaikuttava, eikä vähiten Blanchettin suvereenin näyttelijäntyön ansiosta. Prologi ja 13 lyhytfilmiä jäsentyivät enemmän tai vähemmän yhdeksi kokonaisuudeksi, kun ne katsoi peräkkäin ja vielä niin, että pakostakin useimpia filmejä ei päässyt katsomaan alusta, vaan valkokankaan eteen tultiin melkein säännöllisesti vähän ”myöhässä”. Yhdessä huikeimmista filmeistä Blanchett esitti surevaa leskeä?, joka lukee dadaistien manifestia miehensä? avoimen haudan ääressä.

Kielialan ammattilaisena minua jäi kuitenkin vähän kaivelemaan, että Manifesto oli kokonaan englanninkielinen. Edes tekstityksiä ei siis ollut. Tosin esityksessä, jossa yhden filmin äänimaailma vaikuttaa myös toisen filmin katsomiskokemukseen, tekstitys olisi parhaimmillaankin ollut vain kompromissi. Entä dubbaus sitten? Blanchettin näytteleminen oli sen verran kokonaisvaltaista, etten olisi todellakaan halunnut suomalaista näyttelijää, edes useita – mikä tässä tapauksessa olisi sekin ollut mahdollista – manifesteja esittämään.

Mutta ajatus kulttuuri-imperialismista ei ole kaukana, kun muistetaan että monet Manifeston manifesteista on kirjoitettu alun perin ihan jollain muulla kielellä kuin englanniksi. Puhumattakaan tietysti ymmärtämisestä. Minulla, joka käännän englannista, ei ymmärtämisvaikeuksia ollut, mutta joillain katsojilla varmasti oli. Äänentoistokin oli toteutettu niin, että kunkin filmin koko ääniraita kuului hyvin vain pienellä alueella valkokankaan edessä. Taas muistui mieleen, että äänenvoimakkuus on osa minkä tahansa elokuvan kokonaisuutta, tosiasia joka tuppaa unohtumaan elokuvateatterissa, missä äänentaso on usein aika kova ja tekstitykseen voi ulkomaisten elokuvien kohdalla turvautua tarpeen vaatiessa.

Olen toki valmis alistumaan siihen, että Manifesto on Blanchettin ja Rosefeldtin show ja että englannin kieli on erottamaton osa taideteosta, mutta tässä jos missä olisi kaivannut edes jonkinlaista näyttelylehtistä, jossa olisi ollut edes luettelo teoksessa käytetyistä manifesteista.

Kirjoittaja on Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton puheenjohtaja.

Manifesto

Heikki Karjalainen

Vi var i Konsthallen för att se Manifesto, **Julian Rosefeldts** filminstallation där **Cate Blanchett** i 13 kortfilmer antar olika roller och läser upp konstmanifest från 1900-talet. Verket som helhet var mycket imponerande, inte minst tack vare Blanchetts suveräna skådespelarinsats. Prologen och de 13 kortfilmerna bildar tillsammans en mer eller mindre koherent helhet då åskådaren ser dem i följd och då så att man missar början av flera filmer eftersom det var mer regel än undantag att man kom och ställde sig framför duken en aning för sent. I en av de mest imponerande filmerna föreställer Blanchett en sörjande änka, som läser dadaisternas manifest framför sin framlidne mans öppna grav.

Som språkproffs stördes jag ändå en aning av att Manifesto i sin helhet var på engelska. Det fanns inte ens textning. Visserligen hade textning på sin höjd bara blivit en kompromiss, eftersom det gäller en föreställning där ljudvärlden i en film inverkar på åskådarens upplevelse av en annan film. Men kanske dubbning? Blanchetts skådespelarinsats var till den grad genomgripande och hel att jag nog inte alls hade önskat höra en finsk skådespelare, eller flera – vilket hade varit fullt möjligt i detta fall – framföra manifesten.

Men tanken på kulturimperialism ligger inte utom räckhåll. Det gäller särskilt då vi tänker på att många av manifesten som ingår i Manifesto ursprungligen har skrivits på andra språk än engelska. Och då talar vi inte ens om möjligheten att förstå. Jag som översätter från engelska hade inte några svårigheter att förstå, men andra åskådare kan säkert ha. Dessutom var ljudåtergivningen planerad så att ljudspåret för varje film kunde höras bara inom ett litet område framför filmduken. Jag påmindes igen om att ljudvolymen är en del av helheten i vilken film som helst, något som ofta verkar glömmas bort på biograferna. Där är ljudnivån oftast rätt hög och om det behövs kan man få hjälp av textning då det handlar om en utländsk film.

Visserligen är jag beredd att acceptera att Manifesto är Blanchetts och Rosefeldts show och att engelska är en oskiljaktig del av konstverket, men här om någonstans hade jag önskat mig en utställningsbroschyr eller ett blad som åtminstone hade erbjudit en lista över de manifest som användes i verket.

Skribenten är ordförande för Finlands översättar- och tolkförbund.
Översättning: Mats Forsskåhl

Kääntäjä

ISSN 0356-4649

Julkaisija:
Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto – Finlands översättar- och tolkförbund ry

Päätoimittaja:
Heikki Karjalainen
heikki.karjalainen@sktl.fi

Toimitussihteeri:
Maarit Laitinen,
maarit.laitinen@sktl.fi

Taitto:
PPD Studio

Ulkoasu:
More Business Services Oy,
www.morebiz24.com

Painopaikka:
Painotalo Plus Digital, Lahti

Painos: 2 700 kpl
Ilmestyy 4 kertaa vuodessa.

Toimituskunta:
Kristiina Antinjuntti, Juha Eskelinen, Jenni Kavén, Martta Ponto, Annica Törmä ja Mili Viita.

Ilmoitushinnat: www.sktl.fi

Tilaushinta 2017
Muille kuin SKTL:n jäsenille:
55 euroa (kotimaa), 65 euroa (ulkomaat)

Kannen kuva:
Hanna Eskelinen kuvattuna antikvariaatin edessä Pariisin 6. kaupunginosassa. © Maarit Laitinen

Kirjoittajan omalla nimellä julkaistuista kirjoituksista vastaa kirjoittaja.

Ilmoitusten sisällöstä vastaa ilmoittaja.

Kuvat © SKTL, jos ei toisin mainittu.

Etsitkö kääntäjää tai tulkkia? SKTL:n hakupalvelu auttaa!

Haun avulla voit hakea ja selata kääntäjien ja tulkkien kielisuuntia, erikoisaloja ja yhteystietoja. Kaikki tämän hakupalvelun kääntäjät ja tulkit ovat SKTL:n jäseniä.
www.sktl.fi/hakupalvelu

Katso SKTL:n tapahtumat tapahtumakalenterista:

www.sktl.fi/tapahtumakalenteri

Tässä numerossa mm.:

S. 4 Ajankohtaista
S. 5 Uudet jäsenet
S. 6 Hae Oder-residenssiin
S. 7 Alice Martin: Laadukkaan käännöskirjallisuuden vaalija
S. 9 Alicen alasin Urjalassa
S. 11 Terminologiarbete förr och nu
S. 13 Tavoitteena laatu – av-kääntäjät kehittävät alaansa
S. 14 Norjan kielineuvosto mukana laatukriteerityössä
S. 16 Näin naapurissa: Tanska pärjää ilman auktorisoituja kääntäjiä, vai pärjääkö?
S. 17 11 kysymystä kääntäjälle: Juha Tupasela
S. 18 Oikeustulkeille tulossa uusi koulutustie
S. 20 Mentorista tukea uran alkumetreille
S. 22 Kääntäjän urapolku: Suomen Turusta Ranskan Poissyyn
S. 24 Teho-osasto
S. 25 Kääntämisen iloa ja intoa ViceVersa-työpajassa
S. 27 Oikeustulkkauksen etiikka ja eetos
S. 29 SKTL:n Turun paikallisosaston opinto- ja tutustumismatka Riikaan
S. 32 Kutsu sääntömääräiseen syyskokoukseen

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto (SKTL) on vuonna 1955 perustettu kääntäjien ja tulkkien aatteellinen etujärjestö. Liiton tavoitteena on mm. edistää laatua ja ammattimaisuutta kääntämisen ja tulkkauksen alalla.
Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto
www.sktl.fi

SKTL:n toimisto on joululomalla 22.12.–2.1.

Toivotamme kaikille mukavaa loppuvuotta!

Tilaa jäsenmaksulasku e-laskuna!

SKTL:n jäsenet voivat tilata jatkossa liitosta jäsenmaksulaskun myös e-laskuna suoraan omaan verkkopankkiinsa.

E-laskun etuja jäsenelle:

- Laskun tietoja ei tarvitse itse näppäillä.
- Lasku ei voi kadota postissa.
- E-lasku on kätevimmillään loma-aikana, sillä laskun saa näkyviin tietokoneella, tabletilla tai kännykällä vaikkapa kesämökillä.
- Laskut arkistoituvat omaan verkkopankkiin.
- Lasku on paperilaskua ympäristöystävällisempi vaihtoehto. E-laskun hiilijalanjälki on vain 30% paperilaskuun verrattuna.

Lue lisää jäsenmaksusta ja katso ohjeet e-laskun käyttöönottoon: www.sktl.fi/jasenyys/jasenmaksu/

I DETTA NUMMER:

Kallelse till ordinarie höstmöte

En överblick av föreläsningen Terminologiarbete förr och nu – Big Birds berättelser om Mr Snuffleupagus från översättarseminariet i Vasa.

Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton uusi yliopistoharjoittelija

Liiton toimistossa ja erilaisissa tilaisuuksissa häärää jouluun 2017 asti yliopistoharjoittelija **Hanna Pippuri.** Hannan tavoittaa osoitteesta harjoittelija@sktl.fi.

Olen viron kielen ja kulttuurin pääaineopiskelija. Sivuaineitani ovat käännöstiede, suomen kieli ja kotimainen kirjallisuus. Teen tällä hetkellä gradua virolaisen kirjallisuuden suomentamisesta ja kääntäjien roolista virolaisen kirjallisuuden esittelijöinä. Jos vain gradu valmistuu suunnitelmieni mukaisesti, olen onnellinen maisteri toukokuussa 2018.

Asun Helsingin Käpylässä tyttäreni ja mieheni kanssa. Heidän lisäkseen elämääni sulostuttavat kaksi jo kotoa muuttanutta lasta, yksi tyttärentytär ja hurmaavan hullu kissa.

SKTL on mainio harjoittelupaikka, sillä tekemistä piisaa! Olen jo nyt oppinut paljon jäsenrekistereistä, postituksista ja mysteerikirjeistä, tapahtumien järjestämisestä ja tiedottamisesta. Olen ahkera lukija ja erityisen mieluisaa minulle on osallistuminen kirjamessuosaston suunnitteluun ja valmisteluun sekä tietysti messupäivystäminen.

En voi kuvitella toista harjoittelupaikkaa, jossa olisin voinut samalla tavalla tutustua kääntäjän ja tulkin työn realiteetteihin sekä itse kääntäjiin ja tulkkeihin. Nyt, kun harjoittelusta on takana jo kohta kolmannes, en voi muuta kuin kiittää! Olen saanut paljon – myös kokea olevani tarpeellinen.

P.S. Lukekaa virolaista kirjallisuutta! Se on tosi hyvää!

Helene Bützow

– Nobel-palkitun Kazuo Ishiguron pitkäaikainen suomentaja

Vuoden 2017 kirjallisuuden Nobel-palkinnon sai japanilaissyntyinen brittikirjailija **Kazuo Ishiguro** (s. 1954). **Helene Bützow** on ollut Ishiguron suomentaja jo liki kolmekymmentä vuotta, aina kirjailijan kakkosromaanista lähtien. Hän on kääntänyt tähän mennessä kirjailijan seitsemästä romaanista viisi: *Menneen maailman maalari (1988), Pitkän päivän ilta (1990), Me orvot (2002), Ole luonani aina (2005)* sekä *Haudattu jättiläinen (2016)*. Tämän lisäksi Bützow on suomentanut Ishiguron novellikokoelman *Yösoittoja (2011*).

Bützow on todella iloinen, että Nobelin sai kirjailija, jonka ihmiset tuntevat, ja jolla on Suomessa paljon lukijoita. ”On myös hienoa, että Ishiguro on yhä sen ikäinen, että häneltä voi odottaa jatkossa uutta tuotantoa.”

Bützow huomauttaa, että jokaisella kirjailijalla on oma äänilajinsa. Ishiguron tyyliä hän luonnehtii hyvin vaivihkaiseksi. Pienet sävyt ja hiljainen tunnelma erottavat hänet monesta muusta kirjailijasta. Kertomukset syntyvät asioista, joita ei sanota. ”Ishiguron tekstiä täytyy malttaa kuunnella, jotta löytää sen perimmäisen asian”, suomentaja toteaa.

Bützowille jokainen työn alla ollut Ishiguron kirja on ollut hänen senhetkinen suosikkinsa. ”Täytyy arvostaa tekstiä, jota suomentaa, ja olla siihen hyvin kiintynyt.” Mieleenpainuvin teos on kuitenkin ollut dystooppinen Ole luonani aina. ”Se kertomus ei hevillä jätä rauhaan. Kirja käsittelee hyvin rankkoja aiheita, kuten ihmisten alistamista ja sitä, kuinka helppo on hyväksyä julmuus ja vääryys, kun se normalisoidaan ja tuodaan osaksi arkea.” Ilouutisena kaikille Ishiguron ystäville kerrottakoon, että Ishiguron ja Bützowin yhteinen taival saa pian jatkoa: Tammi julkaisee aiemmin suomentamattoman The Unconsoled –romaanin syksyllä 2018 nimellä *Surullinen pianisti*.

Maarit Laitinen

Kirjoittaja on liiton tiedottaja.

SKTL:N UUDET JÄSENET

Varsinaiset jäsenet

Al Khatib, Mania, II, Espoo
Alonen, Eeva, II, Helsinki
Arvonen, Hanna, II, Uusikaupunki
Bergenheim, Sophy, II, Helsinki
Engblom, Niina, II ja IV, Pori
Eskola, Ksenia, II ja IV, Helsinki
Farbregd, Turid, I, Helsinki
Harju, Markus, I, Kerava
Heikkinen, Maria, II, Espoo
Hietaranta, Pertti, V, Salmentaka
Hyvönen, Ville, I ja III, Helsinki
Högnabba, Cecilia, II, Vaasa
Kettunen, Daria, II, Tampere
Kirsi, Joonas, II ja IV, Helsinki
Korhonen, Marjatta, II ja IV, Kuopio
Kortelainen, Laura, II, Kokkola
Kultanen Ribas, Paula, I ja II, Helsinki
Linnala, Anastasia, II, Helsinki
Linnamaa, Tiina, II, Oberursel, DE
Lähdesmäki, Juhamatti, III, Vaasa
Ma, Ding, IV, Espoo
Nevala, Riikka, II, Tampere
Nordling, Barbro, II, Turku
Nurmi, Aura, I, Turku
Pakula, Jenni, II, Tampere
Pearl, Leonard, I, Turku
Pesonen, Kati, II, Kaarina
Petronen, Esa, IV, Tampere
Roininen, Marika, II, Helsinki
Rusi, Saana, I, Turku
Saarinen, Raakel, III, Tampere
Söderholm, Matilda, II, Veikars
Timmermann, Agnes, II ja IV, Söderkulla
Tolonen, Antti, II ja IV, Helsinki
Tolvanen, Marina, II ja IV, Kotka
Tuuva-Hietala, Tuula, I ja III, Heituinlahti

Opiskelijajäsenet

Abdulla Hassan, Aram, IV, Helsinki
Aro, Laura, II, Tampere
From, Susanna, IV, Espoo
Kallunki, Kreetta, II ja III, Oulu
Kammerer, Jaska, II ja IV, Helsinki
Kokkonen, Antti, II, Helsinki
Kärkkäinen, Kati, II, Helsinki
Kuntonen, Irena, II ja III, Tampere
Laamanen, Henriikka, II, Joensuu
Lehtonen, Aino, II ja III, Lievestuore
Oguz, Nurten, II ja IV, Helsinki
Phan, Van, IV, Vantaa
Ranta, Venla, II, Joensuu
Ruottinen, Heidi, II, Lappeenranta
Skippari-Smirnov, Daria, IV, Nummela
Teelahti, Hanna, II ja III, Helsinki
Ukkonen, Senja, II, Tampere
Viitanen, Timo, II ja III, Joensuu

Uuden jaoston jäsenet

Lao, Lingling, II, III, Lahti
Noreikis, Simonas, II, Helsinki
Pascual, Laura, III, Helsinki
Ristolainen, Sari, I, Hamburg, DE
Välimaa, Jari-Pekka, II ja IV

Tervetuloa jäseniksi!

KIELEN AMMATTILAINEN

Ota käyttöön vaativankin kielen-käyttäjän tarpeisiin taipuva MOT®: sanakirjat, tarkistimet, kielioppaat ja kielialan tietolähteet.

Kysy jäsentarjousta SKTL:stä.

MOT®
MOT OR NOTHING

Hae Oder-residenssiin!

Hakuaika 13.11.–15.12.2017.

Kaikki Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton jäsenet jaostosta riippumatta voivat hakea SKTL:n yhteistyökumppanin Särö ry:n Saksan ja Puolan rajalla, Frankfurt Oderin kaupungissa, sijaitsevaan Oder-residenssiin vuoden 2018 jaksoille. Residenssi on tarkoitettu ensisijaisesti työskentelyyn, joten edellytämme kaikilta hakijoilta työsuunnitelmaa.

Haettavana on kolme kahden viikon jaksoa keväällä 17.3.–31.3.2018, kesällä 7.7.–21.7.2018 ja loppusyksystä 22.12.2018–5.1.2019.
Kahden viikon majoitusjakso on aina lauantaista lauantaihin eikä lyhyempää jaksoa voi hakea.

Käytössä on
- kahden hengen huone (16 m^2, 2hh), jossa on parisänky, työpöytä ja vaatekaappi tai
- yhden hengen huone (10 m^2, 1hh), jossa on yhden hengen sänky, työpöytä ja vaatekaappi tai
- koko residenssiasunto (86 m^2, 3hh).

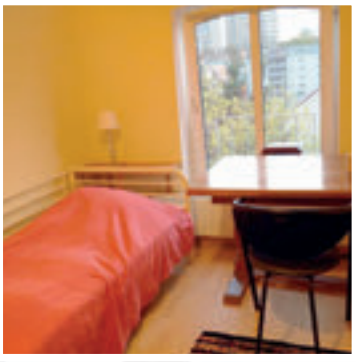

Huoneistossa on erkkeri-ikkunainen yhteistyötila, ruokailutila ja keittiö, jossa on jääkaappi, sähköuuni ja -hella. Kylpyhuoneessa on pyykinpesukone. Asunnossa on langaton nettiyhteys. Särö ry antaa vieraiden käyttöön liinavaatteet ja pyyhkeet. Asunto on tarkoitettu korkeintaan kolmen ihmisen yhtäaikaiseen oleskeluun.

Hinnat kahden viikon jaksolla
- kahden hengen huone (1 huone, 1–2 hlöä) 420 €
- yhden hengen huone (1 huone, 1 hlö) 280 €
- koko residenssi (2 huonetta, 1–3 hlöä) 700 €

Hakulomake ja lisätietoja residenssistä löytyy SKTL:n verkkosivuilta (www.sktl.fi/liitto/residenssit).

Hakemuksen liitteenä tulee olla **vapaamuotoinen työsuunnitelma**, jonka perusteella oleskelujaksoa haetaan (enintään yksi A4). Saatuasi myönteisen päätöksen sinun on vahvistettava viikon kuluessa, otatko residenssijakson vastaan. Ilmoitus on sitova. Hakemuksen pääset laatimaan kirjautumalla jäsentunnuksillasi jäsenosioon.

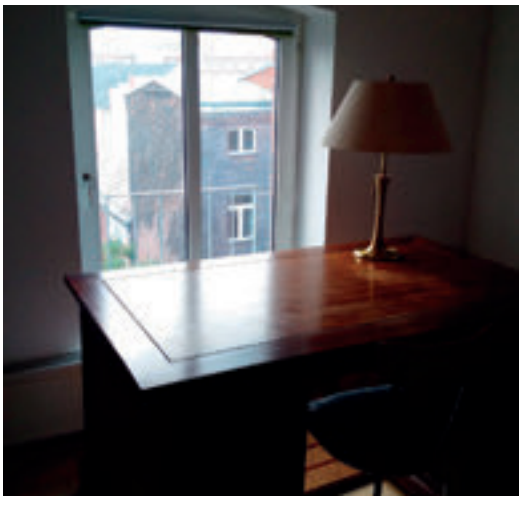

Hallituksen nimittämä kolmen hengen residenssityöryhmä käsittelee hakemukset hakuajan päätyttyä. Mikäli on useita työsuunnitelmaltaan samanarvoisia hakemuksia, etusija annetaan hakijalle, joka ei aikaisemmin ole ollut residenssissä SKTL:n vieraana. Luethan ohjeet verkkosivuilta huolella ennen hakemuksen lähettämistä.

Hakuaika päättyy perjantaina 15.12.2017.

Laadukkaan käännöskirjallisuuden vaalija

Alice Martinia ei saa murehtimaan suomennetun kaunokirjallisuuden myyntilukuja. Hänen työtään motivoi yksinkertainen keino kirjamyynnin edistämiseksi: ''Luotan siihen, että ihmiset haluavat yhä lukea tasokasta käännöskirjallisuutta. Kun teen suomennoksista omalta osaltani niin hyviä kuin mahdollista, sen täytyy vaikuttaa edes hieman siihen, että ihmiset haluavat ostaa kirjoja.''

Martin vaalii laadukasta käännöskirjallisuutta kolmessa roolissa. Hänen uransa suomentajana alkoi vuonna 1982, ja vuodesta 1989 hän on työskennellyt WSOY:ssä suomennetun kaunokirjallisuuden kustannustoimittajana. Lisäksi hän on kouluttanut kääntäjiä yliopistossa sekä monilla kursseilla ja työpajoissa. Martin kertoo parista onnekkaasta kohtaamisesta, jotka osaltaan tuuppasivat hänet alalle.

Ensimmäinen niistä sattui Helsingin yliopistossa 1980-luvun alussa, kun Martin oli vielä ammatinvalinnan kanssa tuskaileva englannin ja suomen kielen opiskelija. Hän päätyi sattumalta vanhemmille opiskelijoille tarkoitettuun **Kersti Juvan** pitämään suomentamisen seminaariin. Valovoimainen opettaja sai innostumaan aiheesta, ja kun seminaaria oli kulunut pari viikkoa, Martin tunsi löytäneensä oman juttunsa.

”Tajusin, että minulla on jonkinlainen ote kääntämiseen. En pystynyt selittämään, mitä pääni sisäisessä mustassa laatikossa tapahtui suomentamisen aikana, mutta se tuntui toimivan hyvin. Luova prosessi, jossa käännös irtautui alkutekstistä, tuntui taianomaiselta. On edelleen rajattoman kiehtovaa, miten suomenkielinen teksti voi näennäisesti etääntyä kauaskin alkuperäisestä ja olla silti tyydyttävästi juuri oikein.”

”Kustannustoimittaja on sekä kirjan että kääntäjän puolella, ja yhdessä tavoitellaan parasta mahdollista lopputulosta.”

Kurssin loputtua Martin sai Juvan suosituksesta ensimmäisen käännöstyönsä WSOY:ltä. *Keltainen lintu*, suomennos **Myron Levoyn** nuortenromaanista *Alan and Naomi*, on edelleen Martinin rakkaimpia käännöksiä. Suomennos johti toiseen, ja Martinista oli hyvää vauhtia tulossa täyspäiväinen kääntäjä.

Sattui kuitenkin toinen ratkaiseva kohtaaminen: Martin tutustui WSOY:n ulkomaisen kaunokirjallisuuden toimituspäällikköön **Klaus Taubertiin**. Kävi ilmi, että Martinilla on editorin mieli ja samanlaisia näkemyksiä hyvästä kielestä kuin Taubertilla. Martin toimitti WSOY:n käännöskirjallisuutta freelancerina, kunnes sai kustantamosta vakipaikan.

Englanninkielisen kaunokirjallisuuden suomentaminen on jatkunut päivätyön rinnalla, ja laajimpia käännöstöitä varten on järjestynyt virkavapaata. Suuri osa Martinin suomennoksista on runoutta. Hän kiinnostui jo yliopistossa metriikan kurssilla mitallisten runojen kääntämisestä.

”Pidän runojen suomentamisessa siitä, että kun massaa ei ole paljon, työn alla olevaa tekstiä voi kantaa pääsään kaikkialle. Runoja ei käännetä niinkään työpöydän ääressä puurtamalla, vaan oivalluksia tulee hallitsemattomasti milloin missäkin. Ympäristöään tarkastelee silloin runoilijansa tavoin. Kun esimerkiksi souturetkellä Oxfordissa näin rantaliejussa kököttävän ravun, se sai minut ymmärtämään paremmin **Lewis Carrollin** leikittelyn sanonnalla ’catch a crab’. Tällaisia valaisevia havaintoja tekee kääntäessään tämän tästä.”

Lewis Carrollilla on erityisasema Martinin käännösuralla. *Alice’s Adventures in Wonderland* -teoksen päähenkilöltä etunimensäkin saanut Martin nautti haasteista, joita klassikon kielellinen hulluttelu tarjosi suomentajalleen. Hänellä oli selkeä näkemys siitä, millaista käännöstä jo kahdesti suomennettu teos kaipasi: siinä missä aikaisemmat suomennokset on suomalaistettu ja suunnattu lapsille, Martinin *Alicen seikkailut ihmemaassa* on kääntäjän käännös ja tehty samoilla periaatteilla, joilla aikuisten kirjallisuutta suomennetaan.

Martin uskoo, että jos kääntäjä ymmärtää alkutekstin tarpeeksi syvästi, käännös voi sekä olla uskollinen alkutekstilleen että tavoittaa sen esteettisen tehon.
”Kääntäjän ei pidä ottaa liikaa oikeuksia vaan pyrkiä välittämään alkutekstin kirjoittajan ajatus. Toisaalta alkutekstin ja käännöksen suhde on hyvin hämärä käsite. Kyse ei ole ollenkaan sanojen kääntämisestä.”

Martin kääntäisi mielellään enemmänkin, mutta viime aikoina suomennettavaa on ollut niukasti. Suuret kustantajat eivät enää juuri julkaise käännösrunoutta. Martin on kehityksestä pahoillaan.

”Minulle on tärkeää, että käännöskulttuuri pysyy korkeana ja että vastaisuudessakin käännetään teoksia, jotka ravitsevat ihmistä eivätkä vain viihdytä.”

Kun käännösrintamalla on hiljaista, Martin keskittyy suomennosten toimittamiseen. Editoijanakin saa käyttää luovuuttaan: kun toimittaja tarjoaa kääntäjälle omia vaihtoehtoisia ratkaisujaan, on se ikään kuin sirpalemaista kääntämistä. Martinista on sääli, jos kääntäjä on toimittajaansa kohtaan liian myötäsukainen.

”On ilo päästä vähän väittelemään ja perustelemaan kunnolla ehdotuksensa. Mutta kyse ei ole toki mistään taisteluasetelmasta. Kustannustoimittaja on sekä kirjan että kääntäjän puolella, ja yhdessä tavoitellaan parasta mahdollista lopputulosta. Melkein aina kääntäjien kanssa synkkaa tosi hyvin.”

Yksi osoitus onnistuneesta yhteistyöstä on Martinille vuonna 2005 myönnetty **Alvar Renqvist** -palkinto. Ansioituneelle kustannustoimittajalle jaettavan tunnustuksen taustalla on Martinin työ käännösrunouden ja etenkin **William Shakespearen** näytelmien uudelleensuomennosten parissa.

”Eniten voi kehuskella Shakespeare-projektilla, josta toimitin kohtalaisen siivun. Se oli valtava ja opettavainen työ, ja oli ihanaa päästä syventymään näytelmiin. Antoisaa on ollut myös toimittaa suomennoksia esimerkiksi **Cormac McCarthyn** ja **Philip Rothin** romaaneista. He ovat prosaisteja, joita arvostan kovasti.”

Martin tekee voitavansa vaaliakseen kestäviä suhteita taitaviin suomentajiin. Hän pyrkii pitämään aikataulut siedettävinä ja kommunikoimaan kääntäjien kanssa tiiviisti. Martin toivoo, ettei kirjallisuuden kääntämisestä tule läpikulkuammattia, josta siirrytään tuottoisampien töiden pariin ennen kuin ehditään kartuttaa kokemusta. Käännösten laatu heikentyy, jos tekijät eivät voi juurtua alalle.

”Huonoja käännöksiä ei saisi julkaista ollenkaan, kirja on tarkoitettu kestämään. Palkitsevinta työ on silloin, kun käsissäni on hyvä käännös hienosta teoksesta, ja voin toimittajana tehdä siitä vielä paremman.”

Teksti: Roosa Pohjalainen
Kirjoittaja on freelancetoimittaja ja suomen kielen sivuaineopiskelija.

Suomennospajassa työstettiin tekstejä
Alicen alasin Urjalassa

Kustannustoimittajien aateliin kuuluva **Alice Martin** piti kesällä 2017 toisen (siis jo perinteisen!) suomennostyöpajansa Urjalassa. Metsälinnan kartanoon kokoontui elokuun alussa suomentajia ja kustannustoimittajia laidasta laitaan: yhdentoista osallistujan työkielet vaihtelivat eurooppalaisista kielistä heprean kautta japaniin ja työuran pituus muutamasta vuodesta vuosikymmeniin.

Kurssin teemana oli ”vauhtia ja vaarallisia tilanteita”, ja niitä englannin- ja ruotsinkielisissä ennakkotehtävissä totisesti riitti. Dekkarista ja scifi-jännäristä poimituissa tekstikatkelmissa eniten harmaita hiuksia tuottivat tapahtumapaikkojen kuvaukset: telakka- ja risteysalueen anatomiaa pähkäillessämme taisimme puskea tuskanhikeä saman verran kuin teksteissä henkensä kaupalla kirmaavat päähenkilöt.

Omien suomennosten vertailu muiden käännösratkaisuihin oli antoisaa. Keskusteluissa muistutettiin mieliin suomelle tyypillisiä ilmaisutapoja, kuten verbejä (mahtua, ehtiä, jaksaa) ja pieniä mutta sitäkin tärkeämpiä sanoja (jo, yhä, enää, vielä).

Ei pelkkää kääntämistä

Tiivis kurssiohjelma sisälsi ennakkotehtävien analysoinnin ohella myös alun perin suomeksi kirjoitettujen tekstien ruotimista. Lisäksi tutkimme sekä uusia että vanhoja suomennoksia. Hilpeimmät hetket koettiin purettaessa kirjoitustehtävää, jossa versioimme samaa tarinaa eri tyylilajeissa, kukin saamansa ohjeen mukaisesti (esim. ”kohtalokkaaseen tyyliin”).

Hollo-palkittu kääntäjäkollega **Natasha Vilokkinen** esitteli opastaan *Tiedontuojat*. Vaikka teos onkin suunnattu varsinaisesti tietokirjallisuuden suomentajille, se tarjoaa paljon vinkkejä ja oivalluksia jokaiselle, joka tahtoo tehdä tekstistään parempaa suomea.

Ilta-auringossa Kiimankulmalla alasinkurssilaiset Paula Takio, Lotta Sonninen, kurssin vetäjä Alice Martin, Outi Järvinen, Irmeli Ruuska, Minna Tuovinen, Satu Hlinovsky, Raija Rintamäki, Veera Kaski, Seppo Raudaskoski, vieraileva luennoitsija Andrew Chesterman, Natasha Vilokkinen ja Mayu Saaritsa. Kuva: J. Pekka Mäkelä

Metsälinnan kartanon terassilla oli viihtyisää työskennellä. Kuva: Raija Rintamäki

Muuan alasinkurssin työpisteistä. Kuva: Alice Martin

Tyylistä ja sen tajuamisesta

Vieraileva luennoitsija, emeritusprofessori **Andrew Chesterman,** eritteli tyylin tunnusmerkkejä ja teroitti niiden tunnistamisen tärkeyttä kaikille avoimessa yleisöluennossaan. Tyylipiirteiden kääntämisessä konstit ovat monet: voi käyttää samaa keinoa kuin alkutekstissä (kääntää esim. toiston toistoksi), samantapaista keinoa (muuttaa jambisen rytmin trokeiseksi) tai erilaista keinoa (muuttaa paikallismurteet idiolekteiksi), mutta tunnusmerkillisen kohdan voi myös kääntää norminmukaisesti ja kompensoida käyttämällä leimallista tyylipiirrettä jossakin toisessa tekstin kohdassa. Tyylitaju on kääntäjällekin kaiken a ja o.

Runollinen Kiimankulma

Viimeisenä kurssi-iltana suuntasimme Pentinkulman päiviin kuuluvaan yleisötapahtumaan Kiimankulman yöhön, joka keskittyi tällä kertaa runouteen. Kiimankulman kääntäjätalon valtiatar **Laura Jänisniemi** haastatteli mestarisuomentaja **Juhani Lindholmia**, joka kertoi ja luki eloisasti otteita kääntämästään *Vänrikki Stålin tarinoista*. Estradille nousivat myös alasinkurssilaiset esittämään suomennostuotantoaan aina lyyrisestä proosasta ja runoudesta punksanoituksiin ja pottariimeihin. Illan päätteeksi kuultiin Volter Kilven runoihin sävellettyä musiikkia.

Luonnonrauhaa ja yhteishenkeä

Metsälinnan kartano oli miljöönä kaunis ja rauhallinen, ja vaikka kuluneelle kesälle tyypilliseen tapaan satoi vähän väliä, aurinkokin jaksoi paistaa, ja enimmän aikaa voitiin työskennellä viehättävällä terassilla. Kartanon emäntä **Hanna Honkaniemi** piti meistä hyvän huolen, **Olle**-tuomari malttoi olla kummittelematta meille öisin, eikä kenenkään tarvinnut vetäytyä mielensä pahoittaneena Mökötyshuoneeseen. Tauoilla saattoi kuljeksia metsässä ja peltoteillä. Vanhassa, tunnelmallisessa saunassa iltaa viettäneet pääsivät näkemään kuistilta peuran.

Parasta tämäntyyppisissä kokoontumisissa on kielellisten virikkeiden lisäksi yhdessäolo kollegojen kanssa: vaikka introvertti joutuu keräämään rohkeutta uskaltautuakseen mukaan, on vapauttavaa olla seurassa, jossa ei tarvitse selitellä työnsä perusehtoja, vaan tulee ymmärretyksi jo puolesta sanasta. Yhteishenki syntyi tälläkin kurssilla nopeasti, ja vajaan neljän päivän kesto tuntui juuri sopivalta.

Hienosti sujuneista järjestelyistä ja tiedotuksesta vastasi Pentinkulman päivien toiminnanjohtaja Laura Jänisniemi. Kurssi järjestettiin SKTL:n tuella.

Raija Rintamäki
Kirjoittaja suomentaa lastenkirjoja, asiaproosaa ja kaunokirjallisuutta ruotsista ja englannista.

En överblick av föreläsningen Terminologiarbete förr och nu – Big Birds berättelser om Mr Snuffleupagus från översättarseminariet i Vasa

Vi som deltog i det svensk-finska översättarseminariet som hölls i Vasa den 12–13 oktober 2017 fick lyssna till **Nina Pilkes** intressanta föredrag under rubriken Terminologiarbete förr och nu – **Big Birds** berättelser om **Mr Snuffleupagus**. Nina Pilke är professor och direktör för Språkcentret vid Vasa universitet och hennes föredrag behandlade terminologiarbetet och terminologins betydelse i Norden.

Nina Pilke inleder med att undra om terminologiarbetet är lika osynligt som Mr Snuffleupagus i det amerikanska barnprogrammet Sesame Street. Huvudpersonen i programmet Big Bird, en stor gul fågel som tar upp olika samhälleliga företeelser och vänder sig särskilt till låginkomstfamiljer. Hans motto är att lära sig genom att fråga. Barnprogrammet visas i 140 länder och Big Bird har en egen stjärna på Walk of Fame i Hollywood. Mr Snuffleupagus däremot var länge Big Birds osynliga vän, en låtsaskompis.

Nina Pilke fortsätter med att berätta om terminologivetenskapen och om de olika skolorna inom den. Den teoretiska grunden för terminologiarbetet lades på 1930-talet av österrikaren **Eugen Wüster,** som var ingenjör. Grundpelarna var analys av olika begrepp och förhållandet mellan dem samt definition av begreppen. Idag skiljer man mellan en begreppslig, socialterminologisk och kognitiv inriktning inom terminologi.

Inom terminologin bedrivs både tillämpad och teoretisk forskning. Forskningen handlar alltså lika mycket om att definiera begrepp och bestämma ekvivalens som att analysera, strukturera och ordna begrepp i termbanker och begreppssystem. Karakteristiskt för terminologiforskningen är att den bygger på samhällelig relevans

© Vaasan yliopiston viestintä

och växelverkan. I Finland utövas praktiskt terminologiarbete både av lagberedare och t.ex. av Terminologicentralen TSK. I Sverige har myndigheterna genom språklagen ett särskilt ansvar för att terminologin inom olika fackområden finns tillgänglig, används och utvecklas. Terminologiarbetet påverkas emellertid också av bl.a. företag, högskolor och EU-översättare. Väldefinierade och välordnade begrepp är viktiga inte bara när man utarbetar fackordlistor och terminologiska och andra databaser utan också när man skriver, analyserar och översätter facktexter. Terminologi handlar främst om att öka förståelsen.

Enligt Nina Pilke behöver vi standardisering, normering och terminologi för att få en helhetssyn på saker och ting och enligt henne ger terminologiarbetet också kostnadsnytta, då var och en inte behöver kolla och sätta ner tid på begreppen.

Nina Pilke tar även upp anglifieringen, särskilt inom EU, och berättar att engelskan allt mer håller på att ta över förkortningarna. Ett fenomen är att man ofta börjat betrakta initialförkortningar som varumärken och att den engelska förkortningen står kvar i namn på olika instanser t.ex. *EU:s gemensamma jordbrukspolitik, CAP (Common Agricultural Policy)*. Det är inte likgiltigt vilka termer som används och termvalen kan också avspegla ideologiska val och påverka känslan av delaktighet hos läsaren (t.ex. gröna män för de ryska elitsoldaterna i samband med ockupationen av Krimhalvön och bensträck i stället för paus).

Nina Pilke berättar att det sker stora omorganiseringar inom terminologiarbetet. År 2014 föreslogs nedskärningar i statsbidraget till AB Terminologiscentrum (TNC) som grundades år 1941 i Sverige (hette då Tekniska nomenklaturcentralen). Översättarna reagerade emellertid med en namninsamling som kunde påvisa att centralen behövs. Likväl pågår en omorganisering och Nina Pilke berättar att det är osäkert hur arbetsfördelningen mellan Institutet för språk och folkminnen och TNC i Sverige ska organiseras och att antalet anställda som arbetar med terminologi redan rejält har minskats. Detta oroar Nina Pilke, eftersom terminologiarbetet i Sverige givetvis påverkar det arbete som görs i Finland.

Nina Pilke avslutar med att berätta om pågående terminologiprojekt, av vilka hon främst nämner projektet *Termer i tid – tidens termer*, som inleddes förra året och där hon är en av forskarna. Projektet utgår från arkiverade rundfrågor och syftet är att skapa en helhetsbild av hur termer på svenska uppstår och sprids genom att beskriva den terminologiska kunskapshanteringen, -överföringen och -etableringen som sker genom rundfrågor och remisser som inlämnats till experter vid Tekniska nomenklaturcentralen (TNC) under åren 1941–1983. Man forskar bland annat i vem som har skickat frågorna och vilka ställningstaganden som tagits, huruvida språkexperternas argumentation syns i slutresultatet och huruvida förslagen tagits med i Rikstermbanken och andra nutida källor.

Projektet genomförs inom ramen för nätverket *Termer och terminologisering i svenskt fackspråk*, som involverar forskare i Sverige och Finland som intresserar sig för hur termer på svenska uppstår, används och utvecklas inom verksamhetsanknutna fackspråk och inom det organiserade terminologiarbetet, samt hur de fungerar och utvecklas i olika sammanhang. Forskarna representerar Göteborgs universitet, Stockholms universitet och Uppsala universitet i Sverige samt Vasa universitet i Finland. Nätverket har också en referensgrupp, dvs. Språkrådet och AB Terminologicentrum – TNC i Sverige samt Institutet för de inhemska språken (fi. Kotimaisten kielten keskus) och Terminologicentralen – TSK i Finland.

Utgående får detta föredrag kan man nog säga att terminologiarbetet trots allt har en given ställning som borde få mer synlighet. Liksom Mr Snuffleupagus, är det viktigt att terminologiarbetet finns och syns!

© Miia Matala-aho

Text: Tina Matala-aho
Tina är utbildad vid Vasa universitet och arbetar som översättare i eget företag, informatör för Finlands översättar- och tolkförbunds lokalavdelning i Åbo

Tiesitkö, että Suomessa termitietoutta jakaa muun muassa Sanastokeskus TSK? www.tsk.fi

Tavoitteena laatu – av-kääntäjät kehittävät alaansa

SKTL:n jäsen, av-kääntäjä **Anna-Maija Ihander**, esitteli Brisbanen FIT-kongressissa yhdessä Norjan av-kääntäjien yhdistyksen NAViOn varapuheenjohtajan, **Henrik Walter-Johnsenin**, ja Tanskan Journalistiliiton edustajan, **Amalie Fossin**, kanssa pohjoismaisia ratkaisuja av-kääntämisen laadun parantamiseksi. Esitelmässä viitattiin myös Tukholman yliopiston tutkija **Jan Pedersenin** hiljattain luomaan av-käännösten laadunarviointimalliin.

Viime vuosien kehitys av-käännösten tuottamisessa on aiheuttanut huolta kaikissa Pohjoismaissa. Laadukkaiden käännösten uhkaksi on koettu muun muassa ns. kakkoskäännösten käyttö, malli, jossa käännös pitää mahduttaa valmiiksi ajastettuun pohjaan. Ajastus on tehty toisen kielen käännöksen pohjalta tai joskus jopa koneellisesti käsikirjoituksesta, jolloin esimerkiksi tästä toisesta kielestä rakenteeltaan poikkeavan suomen mahduttaminen samaan tilaan käy haastavaksi.

Anna-Maija Ihander on SKTL:n av-kääntäjien jaoston kv-vastaava.
Kuva: Maarit Laitinen

Av-kääntäminen on asiantuntijatyötä

Anna-Maija Ihander puhui FIT-kongressissa ammattimaisesta av-kääntämisestä. Hänen mukaansa ala koetaan ”seksikkääksi” ja se mielletään työksi, johon on helppo ryhtyä ilman sen kummempaa koulutusta. Kukapa ei haluaisi katsella elokuvia työkseen! Ja vähän käännellä siinä sivussa. Monet kuitenkin lopettavat alan työt, ennen kuin saavuttavat asiantuntijatason. Siksi ammatissa toimivilla on yhä suurempi vastuu ammattimaisesta toiminnasta ja sen edellytysten kuvaamisesta asiakkaille.

Mitä asiantuntija työhönsä tarvitsee?

Anna-Maija listaa ammattikääntäjän tarvitsemat työkalut ja -olot:

1. **Kunnollinen materiaali.** Videotiedoston pitää olla tarpeeksi hyvälaatuinen, jotta siitä saa selvää ja äänen kuulee selkeästi. Etenkin kansainväliset toimijat saattavat heikentää kuvanlaatua tai lisätä siihen vesileimoja piratismin pelossa. Tämä vaikeuttaa kääntäjän työtä. Ammattikääntäjiä käyttämällä firmat voisivat luottaa siihen, ettei heidän materiaalinsa lähde mihinkään kääntäjän hallusta. Lisäksi tarvitaan käsikirjoitus, joka vastaa videota ja on natiivitasoisen kirjoittajan tekemä.
2. **Mahdollisuus ajastaa itse.** Kielten konventiot ja rakenteet ovat erilaisia, ja tekstitys on pystyttävä ajastamaan siten, että kuva ja teksti rinnastuvat tarkoituksenmukaisesti.
3. **Aikaa.** Suomessa on arvioitu, että 20–25 minuuttia valmista, oikoluettua tekstitystä, vaatii yhden työpäivän eli noin 7 tunnin työn.
4. **Kunnon palkkio.** Kääntäjän tulee voida keskittyä kääntäjän työhönsä ja siinä kehittymiseen hajottamatta itseään.
5. **Tilaajan tuki.** Yhteistyö asiakkaan tai käännöstoimiston kanssa on tärkeää. Käännöstoimiston on pystyttävä välittämään kääntäjän tarpeet tilaajalla ja tilaajan viestit kääntäjälle.

Anna-Maija korostaa myös kollegoiden ja yhteisöllisyyden merkitystä: Mitä enemmän kollegat puhuvat keskenään ja mitä paremmin he tuntevat toistensa työskentelyolot ja -tavat, jopa palkkiot, sitä paremmin he voivat tukea toisiaan ja yhtenäistää toimintatapojaan. Suomessa av-kääntäjillä on postituslista ja Facebook-ryhmä, jotka ovat ammattikunnan yhteisiä foorumeita. Järjestöjen toiminta ja alan konferenssit suovat myös erinomaisia verkostoitumismahdollisuuksia.

Suomen av-kääntäjien sivusto: www.av-kaantajat.fi

Norjan kielineuvosto mukana laatukriteerityössä

Kielineuvosto asiantuntijana toimistojen ja av-kääntäjien neuvotteluissa

Norjan av-kääntäjien yhdistyksen NAViOn varapuheenjohtaja, **Henrik Walter-Johnsen**, toteaa, että hyvä tekstitys syntyy vähän samaan tapaan kuin hyvä ruoka: se tehdään alusta asti hyvistä raaka-aineista ja taidolla. Kääntäjä tuottaa tekstin, koodaa, tiivistää, jaksottaa, muokkaa riittävän ajan kanssa. Se ei ole edullisin tapa.

Norjassa NAViO tarttui toimeen keväällä 2015 laatiakseen ohjeet, joita noudattamalla av-käännösten laatua voidaan parantaa. Pian hanketta ryhtyi vetämään varapuheenjohtaja Henrik Walter-Johnsen. Hän kutsui koolle edustajat kielenhuollosta vastaavista elimistä Norjan kielineuvostosta ja yleisradioyhtiö NRK:sta, käännöstoimistojen edustajat SDI Mediasta ja BTI Studiosista, SBS Discovery -kanavan edustajan sekä kaikkiaan kolme NAViOn jäsentä. Kutsu lähetettiin myös Netflixille ja HBO:lle, mutta nämä eivät vastanneet yhteydenottoon.

Tyhjältä pöydältä

Työhön osallistuneet olivat yksimielisiä siitä, että kenenkään omia, olemassa olevia ohjeita ei otettaisi uuden ohjeiston pohjaksi, vaan työryhmä laatisi yhdessä kokonaan uuden asiakirjan. Ohjeista haluttiin laatia mahdollisimman yksityiskohtaiset, mitä sittemmin jotkut ovat kritisoineet.

Vaikka Tukholman yliopiston tutkijan Jan Pedersenin luoma ns. FAR-malli ei ollut valmis työryhmää perustettaessa, laatukriteereiksi valikoituivat samat kokonaisuudet kuin mihin Pedersen on päätynyt. Tämä viitannee siihen, että kääntäjillä ja tutkijoilla on hyvä, kokemukseen perustuva yhteinen käsitys siitä, millaista on hyvä tekstitys.

Ohjeistuksessa laatukriteerit on jaettu kolmen alaotsikon alle: kielelliset, sisällölliset ja tekstityksen luettavuuteen liittyvät kriteerit. Jokaisella työryhmän jäsenellä oli totuttu perinteensä miten käsitellä näitä kokonaisuuksia, siksi ratkaisuehdotuksista keskusteltiin, kunnes päästiin yksimielisyyteen. Kaikkein vaikeimmaksi tehtäväksi osoittautui ohjeiden ensimmäinen virke, tekstittämisen määritteleminen. Ongelmana oli, haluttiinko siihen sisällyttää myös ohjelmatekstitys eli norjaa kuulovammaisille. Loppujen lopuksi päätettiin, että ohje rajataan koskemaan vain käännöksiä.

Kielineuvoston läsnäolo koettiin erityisen hyödylliseksi, sillä se oli tahona riittävän neutraali ottamaan kantaa käytäntöihin. Vain yksi pulma jäi ratkaisematta, nimittäin se, miten merkitään pitkien virkkeiden jatkuminen repliikinvaihdon ylitse. Se päätettiin lopulta jättää jokaisen toimiston itsensä päätettäväksi. Kaksi vuotta työs-

Mikä ihmeen FAR-malli?

Tukholman yliopiston käännöstieteen dosentti, tutkija Jan Pedersen, on luonut FAR-laadunarviointimallin av-käännösten arvioimiseksi. Lyhenne tulee laadun ominaisuuksista, jotka on ryhmitelty kolmeksi kokonaisuudeksi.

- Functional equivalence, jossa arvioitavana funktionaalinen, sisällöllinen ja semanttinen vastaavuus mukaan lukien tyylilaji/tyylilajit
- Acceptancy: arvioitavana kohdekielen hyväksyttävyys, norminmukaisuus, idiomaattisuus, oikeakielisyys
- Readability: arvioitavana luettavuus, jaksottaminen, välimerkkien käyttö, aika ruudussa.

Pedersen ehdottaa artikkelissaan pistejärjestelmää kullekin näistä kokonaisuuksista käännösten arvioimiseksi. Pedersenin artikkeli on julkaistu *The Journal of Specialised Translation* -lehdessä heinäkuussa 2017 otsikolla *The FAR model: assessing quality in interlingual subtitling*

Artikkeli on löydettävissä osoitteesta:
http://su.diva-portal.org/

NAViOn varapuheenjohtaja Henrik Walter-Johnsen. Kuva Jonas Sundqvist

kenneltyään työryhmä sai ohjeet valmiiksi helmikuussa 2017.

Ohjeiden käyttö leviää

Kääntäjät ovat ottaneet ohjeet innokkaasti vastaan. Niille tuo uskottavuutta se, että toimistot ovat olleet niitä laatimassa. Kääntäjät voivat vedota yhteisesti sovittuihin normeihin neuvotellessaan toimistojen kanssa. Muutkin kuin työryhmässä mukana olleet toimijat ovat alkaneet soveltaa ohjeita, ja vaikuttaisi siltä, että ne ovat vaikuttaneet myös sellaisten toimijoiden tekstityksiin, jotka eivät osallistuneet yhteistyöhön.

Toki aina on yrityksiä, jotka vetoavat siihen, ettei asiakas edellytä laatua tai ei ainakaan ole halukas siitä maksamaan. Henrikin mukaan Pohjoismaiden ulkopuolella käsitys laadusta voi olla erilainen kuin meillä. Esimerkiksi englanninkieliset tekstitykset saattavat pikemminkin häiritä katsomiskokemusta kuin tukea sitä: teksti voi täyttää liian ison osan ruudusta ja vaihtuu niin nopeasti, ettei sitä ehdi lukea.

Toiveena arvostuksen ja ansioiden nousu

NAViOn toiveena on, että laadukkaan tekstityksen ohjeita voitaisiin käyttää osoittamaan, että kunnon työstä tulee maksaa kunnon korvaus. Henrik Walter-Johnsen kertoo, että maailmalla on olemassa av-käännöstoimistoja, jotka operoivat kahdella laadulla ja hinnalla: erinomaisella ja hyväksyttävällä. Erään toimijan mukaan 80 % kanavista tilaa hyväksyttävän tasoisen käännöksen. Norjassakaan ei ole täysin tavatonta, että hinnat on eriytetty. ”Tiedämme esimerkiksi, että Netflix on nykyisin halukas maksamaan hyvästä tekstityksestä”, Henrik mainitsee.

Toimistot vetoavat asiakkaisiinsa, mutta NAViOn tavoitteena on vaikuttaa asiakkaisiin ja saada nämä ymmärtämään laadukkaan tekstityksen merkitys. Kymmenessä vuodessa repliikkikorvaus on noussut 50 äyriä (noin viisi eurosenttiä). Se ei vastaa mitenkään yleistä hintatason nousua, vaan merkitsee ansiotason laskua.

NAViO ja Norjan kielineuvosto käynnistävät yhdessä kampanjan parempien tekstitysten puolesta vielä tänä vuonna. Kielineuvoston sivustolle avataan portaali, johon kuluttajat voivat välittää huomionsa heikoista käännöksistä. Kysymykset laatii ja markkinoinnista huolehtii NAViO, mutta portaalin luo ja valitukset käsittelee kielineuvosto norjalaisen mallin pohjalta. Henrik toteaa: ”Toivomme, että televisiokanavat itse alkaisivat vaatia toimistoja noudattamaan norjalaista mallia.”

Laatukriteerijulkaisu *Retningslinjer for god teksting i Norge* on julkaistu NAViOn sivustolla: www.navio.no

Norjan av-kääntäjien yhdistys **NAViO** on perustettu 15.10.1997. Siihen kuuluu noin 137 jäsentä, arviolta reilusti yli puolet Norjan kaikista ammattimaisesti toimivista av-kääntäjistä.
NAViOn rahoitus tulee jäsenmaksuista ja kollektiivisesti hallinnoitavista tekijänoikeuskorvauksista.

NAViO jakaa av-käännöspalkinnon joka vuosi, järjestää alan seminaareja ja verkostoitumistilaisuuksia. NAViO pitää tärkeänä av-kääntäjien tuomista yhteen, sillä tutustuminen helpottaa toinen toisensa tukemista.

Yhdistyksen vuotuinen budjetti on noin 200 000 euroa, ja vaikka NAViO ei ole varsinainen ammattiliitto, sillä on merkittävä konfliktirahasto, josta se pystyy tarvittaessa tukemaan jäseniään.

NAViO on aktiivinen jäsen Euroopan av-kääntäjien kattojärjestössä **AVTE**:ssa, jonka jäsen myös SKTL on. AVTE:n jäseniä on 14 Euroopan maassa. ”Yhdessä olemme vahvoja”, muistuttaa NAViOn varapuheenjohtaja **Henrik Walter-Johnsen**.

Näin naapurissa

Tanska pärjää ilman auktorisoituja kääntäjiä, vai pärjääkö?

Tanskassa lakkautettiin auktorisoitujen kääntäjien järjestelmä vuoden 2016 alusta ”markkinoille pääsyn helpottamiseksi ja tarpeettomien markkinaesteiden poistamiseksi”. Enää laissa ei siis säädetä, kuka lainvoimaisiksi tarkoitettuja asiakirjoja saa kääntää. Lakimuutos merkitsee, että auktorisoidun kääntäjän nimikettä, tanskaksi *statsautoriseret translatør*, ei saa enää käyttää. Translatør ei enää ole suojattu ammattinimike, kuten lain vielä voimassa ollessa. Laissa todetaan, että entisten auktorisoitujen kääntäjien on mahdollista erottautua käyttämällä nimikettä koulutettu kääntäjä, *uddannet translatør*.

Muiksi vaihtoehdoiksi alan liitot suosittelivat, että entiset auktorisoidut kääntäjät voisivat käyttää nimikkeissään lisäksi koulutustasoa osoittavia lyhenteitä, esim. *uddannet translatør, cand.ling.merc*. Lisäksi oli mahdollista erottautua ilmoittamalla kuuluvansa ulkoministeriön rekisteriin.

Tanskan liittyessä Haagin sopimukseen Tanskan työ- ja elinkeinohallituksen (Erhverstyrelsen) ylläpitämä lista auktorisoiduista kääntäjistä liitettiin ulkoministeriön ns. laillistamistietokantaan. Aina 1.1.2016 saakka Tanskan ulkoministeriö pystyi apostillella vahvistamaan tietokannassa olevien kääntäjien käännökset. Muiden tuli vahvistaa henkilöllisyytensä notaarilla, minkä jälkeen ulkoministeriö vahvisti notaarin allekirjoituksen. Kun laki auktorisoiduista kääntäjistä kumottiin 1.1.2016 ulkoministeriön tietokanta jäi voimaan, mutta siihen ei enää oteta uusia kääntäjiä. Tietokannassa olevat kääntäjät voivat kutsua itseään rekisteröidyiksi kääntäjiksi, *registreret translatør*, aiemman auktorisoidun sijaan.

Kuvassa Lise Kruse, Translatørforeningenin hallituksen jäsen.

Ulkoministeriö lakkautti edellä kuvatun tietokannan 3.7.2017. Nykyisin kääntäjän identiteetin vahvistaa notaari tai jompikumpi Tanskan työnantajajärjestöjen keskusliitoista, Dansk Ehrvev (DE) tai Dansk Industri (DI), koska nämä toimivat Tanskassa keskuskauppakamarina.

Monet entiset auktorisoidut kääntäjät kuuluvat Translatørforeningeniin, joka on yli satavuotias järjestö. Se solmi viime kesäkuussa DE:n kanssa sopimuksen, jonka nojalla sen jäsenet saavat alennusta vahvistamisen hinnoista ja oikeuden käyttää leimaa, joka vahvistaa sekä kääntäjän identiteetin että hänen Translatørforeningeniltä saamansa sertifioinnin. Kuitenkin tämän jälkeen ulkoministeriön on vielä vahvistettava DE:n tai notaarin allekirjoitus, jotta käännös olisi laillisesti pätevä.

Uusi menettelytapa on merkinnyt ylimääräistä vaihetta käännösten vahvistamiseen, ja apostillen saaminen on siksi aiempaa kalliimpaa ja hitaampaa. Auktorisoidun kääntäjän nimike poistettiin, koska sen katsottiin antavan kohtuutonta kilpailuetua niille, joilla oli oikeus sitä käyttää. Käytännössä uudistus on hankaloittanut kaikkien toimintaa, eikä asiakkaalla ole enää täyttä varmuutta kääntäjän pätevyydestä.

Teksti: Kristiina Antinjuntti
Kirjoittaja on liiton toiminnanjohtaja.

Tietokannassa olevat kääntäjät voivat kutsua itseään rekisteröidyiksi kääntäjiksi, registreret translatør, aiemman auktorisoidun sijaan.

11 KYSYMYSTÄ KÄÄNTÄJÄLLE

1. Kuka ja mikä olet?
Juha Robert Tupasela, puoliksi suomalainen, puoliksi australialainen New Yorkissa kasvanut juridiikan ja kirjallisuuden kääntäjä. Olen ollut kohta kolmetoista vuotta Asianajotoimisto Castrén & Snellmanilla kääntäjänä ja olen yksi firman sisäisen käännöspalvelun perustajista. Kirjallisuuspuolella olen erikoistunut suomalaisen spekulatiivisen fiktion englannintamiseen.

2. Missä asut?
Suurimman osan vuodesta Helsingissä, mutta osan vuodesta suvun vanhalla maatilalla Artjärvellä.

3. Mitkä ovat työkielesi?
Käännän enimmäkseen suomesta englantiin, joka on äidinkieleni. Työtehtäviini kuuluu myös paljon englanninkielisten markkinointitekstien kirjoittamista ja oikolukua.

4. Kuunteletko musiikkia, kun teet töitä? Jos kuuntelet, millaista?
Työskentelen avokonttorissa, joten musiikin kuunteleminen korvalapuista auttaa keskittymään. Viime aikoina olen kuunnellut enimmäkseen elektronista musiikkia, mutta päivästä ja olotilasta riippuen tulee kuunneltua muutakin. 80-luvun lapsi kun olen, klassisten 8-bittisten videopelien musiikkiraidat ovat osoittautuneet varsin tehokkaiksi, kun työt vaativat intensiivistä keskittymistä ja ripeää mutta tarkkaa työskentelyä.

5. Mikä on inhokkitermisi?
Selvitys/selvittää. Varsin yleinen termi juridisissa teksteissä, joka on monimerkityksisyytensä ansiosta ärsyttävä kääntää englanniksi.

6. Millaisissa vaatteissa käännät mieluiten?
Farkut ja t-paita.

7. Minkä muruja löytyy eniten näppiksesi raoista?
Aamiaissämpylän muruja.

8. Mistä käännöksestäsi olet kaikkein ylpein?
Viime vuosien töistä olen kaikkein ylpein Finnish Weird -lehteen tekemistäni novellikäännöksistä. Finnish Weird on suomalaisen fanikunnan vapaaehtoisponnistus, jolla yritetään saada suomalaiselle spekulatiiviselle fiktiolle näkyvyyttä englanninkielisillä markkinoilla. Lehteä on tehty neljä numeroa, jotka ovat ladattavissa ilmaiseksi osoitteessa **www.finnishweird.net.**

9. Menetätkö joskus yöunesi käännöstyön takia? Tai tulevatko käännökset uniisi?
Silloin, kun työkuorma on kova ja työpäivät pitkiä ja intensiivisiä, aivot jäävät helposti pyörimään käännössilmukkaan. Yliviritystilasta voi olla vaikea laskeutua ja stressistä vaikea päästä. Hyvä olut ja/tai mallasviski usein auttaa.

10. Minkä äidinkielenopettajasi/pääkielesi opettajan opetuksen muistat? Mikä on syöpynyt tulikirjaimin sieluusi?
Parin ensimmäisen yliopistovuoteni suomi–englanti-käännöskurssien opettaja **Diana Ben-Aaron** oli tärkein esikuvani kielen ammattilaisesta. On pitkälti hänen ansiotaan, että minusta tuli (hyvä) kääntäjä.

11. Miksi valitsit itsestäsi juuri tämän valokuvan nähtäväksemme?
Halusin otattaa kuvan työpaikallani, koska olen viettänyt lähes koko urani ammattikääntäjänä siellä. Aurinko sattui pitkästä aikaa paistamaan kuvauspäivänä, joten päätettiin ottaa kuva työpaikan kattoterassilla.

Oikeustulkeille tulossa uusi koulutustie

Neljän yliopiston ja kahden ammattikorkeakoulun yhteinen työryhmä on valmistellut korkeakoulutasoista erikoistumiskoulutusta oikeustulkeille. Tutkinnon suorittamisen riittävin arvosanoin on tarkoitus antaa kelpoisuus suoraan oikeustulkkirekisteriin.

Erikoiskoulutukset ovat olleet vuodesta 2015 täydennyskoulutusväylä korkeakoulututkinnon suorittaneille, ja ne tarjoavat erikoistumismahdollisuuden työ- ja elinkeinoelämän kannalta merkittäviin ja ajankohtaisiin tehtäviin. Erikoiskoulutuksella syvennetään työelämässä hankittua kokemusta ja tietoa, ja se antaa valmiudet oman alan kehittämiseen ja asiantuntijatehtäviin. Oikeustulkkauksen erikoistumiskoulutus on toteutuessaan ensimmäinen tulkkauksen tai kääntämisen erikoistumiskoulutus.

Oikeustulkin erikoistumiskoulutusta suunnitelleeseen työryhmään osallistuivat Helsingin, Tampereen, Turun ja Vaasan yliopistot sekä Humak- ja Diak-ammattikorkeakoulut. Työryhmällä oli myös laaja ohjausryhmä, joka koostui työelämän ja järjestöjen edustajista. Opintosuunnitelma valmistui kesällä 2017, jolloin myös haettiin rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Mikäli rahoitus saadaan, koulutus voidaan käynnistää jo keväällä 2018.

Erikoistumiskoulutuksesta on tulossa 35–40 opintopisteen laajuinen kokonaisuus. Opinnot koostuvat oikeustulkkirekisteriasetuksessa edellytetyistä 15 op oikeudellisen alan substanssiopinnoista sekä 20–25 op oikeustulkkauksen opinnoista. Tutkinnon lopulliseen laajuuteen vaikuttaa opiskelijan tarvitsema simultaanikoulutuksen määrä.

Mikäli opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää rahoituksen, ensimmäinen oikeustulkkauksen erikoistumiskoulutus, O-ERKO, aloitetaan ensi huhtikuussa Diakin, Helsingin yliopiston, Humakin ja Tampereen yliopiston yhteistyönä ja Diakin koordinoimana.

Teksti: Kristiina Antinjuntti
Kirjoittaja on liiton toiminnanjohtaja.

Kuva: Maarit Laitinen

Tulkkauksen yliopettaja Gun-Viol Vik Diakista esitteli O-ERKO:a Kansainvälisen kääntäjienpäivän seminaarissa 29.9.2017.

DIAK.FI

TUKEA JA AMMATILLISTA KASVUA TYÖNOHJAUKSELLA

Apua asiakas- ja työtilanteisiin, ammatilliseen kasvuun, työssä jaksamiseen sekä työyhteisössä toimimiseen ja johtajuuteen

Pirjo Pouttu
asioimistulkkauksen koulutus, konferenssitulkki

Satu Marku
viittomakielen ja tulkkauksen koulutus, puhevammaisten, viittomakielen sekä kuurosokeiden tulkki

Diakin koulutetut työnohjaajat ovat ammattitulkkeja, joten ohjattavan ei tarvitse huolehtia tulkkaustyön erityispiirteiden taustoittamisesta.

Ota yhteyttä:
aluekoordinaattori Ilse Vogt
ilse.vogt@diak.fi, p. 040 509 2538

Lue lisää: *diak.fi/tyoelama/tyonohjaus*

Diak
Diakonia-ammattikorkeakoulu

Mentorista tukea uran alkumetreille

Turun yliopiston mentorointiohjelma yhdistää valmistumassa olevia kääntäjäopiskelijoita sekä käännösalan ammattilaisia. Mentori jakaa osaamistaan ja kannustaa opiskelijaa työelämään siirtymisessä. Mentorina toiminut **Liisa Laakso-Tammisto** sekä hänen mentoroitavansa **Hanna Eskelinen** kertovat kokemuksiaan vuoden kestäneestä ohjelmasta.

”Uskoisin, että mentoritoiminta on hyvin palkitsevaa myös vanhemmalle ammattilaiselle, siis mentorille.”
Liisa Laakso-Tammisto

Miten päädyitte mukaan mentorointiohjelmaan?

Hanna: Mentorointiohjelmasta tiedotettiin yliopistolla, ja päätin uteliaisuudesta hakea mukaan.

Liisa: Turun yliopistossa etsittiin muistaakseni aivan ensimmäistä kertaa mentoreita kääntäjäopiskelijoille. Asia oli minulle uusi ja kiinnostava, ja päätin ilmoittautua mukaan.

Mitä mentorointiin kuului?

Hanna: Ohjelman aluksi yliopistolla järjestettiin kaikkien mentorien ja mentoroitavien yhteinen kahvittelutilaisuus. Ohjelman järjestäjät olivat päättäneet parit etukäteen. Yhteistilaisuudessa parit tapasivat ensimmäistä kertaa. Sen jälkeen kukin pari sai keskenään sopia, mitä mentorointivuoden aikana tehdään. Vuoden päätteeksi yliopistolla oli toinen yhteistilaisuus, jossa kukin pari kertoi vuoden annista.

Liisa: Yhteistilaisuuden jälkeen jatkoimme erilaisin tapaamisin, suurimmaksi osaksi Helsingissä. Ryhmässä oli muitakin kääntäjäopiskelijoita, ja ainakin yhden käännöstoimiston edustajan muistan tuolta Turun-vierailulta - matkustimme yhtä matkaa kotiin Turusta ja saimme lisänäkökulmia mentorointi-ilmiöön omien keskustelujemme perusteella.

Hanna: Tärkeimpänä jäi mieleen päivä, jonka vietin Liisan kanssa Helsingissä: pääsin tutustumaan Liisan omaan toimistoon, ja vierailimme kahden hänen tuntemansa freelance-kääntäjän luona ja yhdessä käännöstoimistossa. Lisäksi hän antoi vuoden kuluessa runsaasti käytännön vinkkejä ja tsemppausta.

Liisa: Juttelimme varsin vapaamuotoisesti kääntämisestä yleisesti ja käännösyrittämisestä erityisesti. Minulle oli kiinnostavaa ja innostavaa tavata itseäni paljon nuorempi alan ammattilainen, ahkera opiskelija ja skarppi ajattelija. Hannan pääkieli eli ranska ei kuulunut pääkieliini, mutta arvelisin, että tällä ei ollut eikä yleisemminkään ole suurta merkitystä: kääntämisen periaatteet eivät ole kielikohtaisia, vaikka tietysti esim. ranskankääntäjien viiteryhmät Suomessa poikkeavat omista taustaryhmistäni. Silti Suomessa on lähes kaikkien eurooppalaisten kielialueiden (ja maiden) ystävyysseuroja ja kaupallisia edustustoja, kulttuuri-instituutteja jne., ja niiden merkitys on varmasti hyvin samanlainen, olipa tulevan kääntäjän työkieli mikä tahansa. Näistä kontaktimahdollisuuksista puhuimme paljon.

Mikä oli kokemuksenne mentorointiohjelmasta?

Hanna: Lähdin ohjelmaan mukaan hyvin avoimin mielin; oletin vain, että saisin jonkin verran lisätietoa käännösalan käytännön puolesta. Mentoriohjelma (tai Liisan aktiivinen panostus siihen) ylitti odotukseni. Hän antoi omaa aikaansa ja tietämystään todella avokätisesti. Pääsin kurkistamaan kääntäjän oikeaan työhön, yrittäjän elämään ja kääntäjien yhteisöön aivan eri tavalla kuin luokkahuoneessa. Mentorointi oli erinomainen kokemus, joka valoi uskoa tulevaan käännösuraan ja antoi käytännönläheisiä ideoita oman polun pohdiskeluun ja valmisteluun.

Liisa: Uskoisin, että mentoritoiminta on hyvin palkitsevaa myös vanhemmalle ammattilaiselle, siis mentorille. Toiminta luo puitteet, jossa voi päivittää omat tietonsa nuoren kääntäjän työelämärealiteetista ja opiskeluun

”Minä pidän tätä omana velvollisuutenani: minua autettiin, kun olin vihreä aloittelija, ja minun velvollisuuteni on ollut auttaa nuorempiani.”

Liisa Laakso-Tammisto

liittyvistä kysymyksistä. Toisaalta vanhempi kääntäjä voi jakaa sitä tietoa, jota on oman uran varrella kertynyt ja auttaa nuorempaa alkuun. Minä pidän tätä omana velvollisuutenani: minua autettiin, kun olin vihreä aloittelija, ja minun velvollisuuteni on ollut auttaa nuorempiani.

Kysymykset: Maarit Laitinen
Haastattelija on liiton tiedottaja.

”Mentorointi oli erinomainen kokemus, joka valoi uskoa tulevaan käännösuraan ja antoi käytännönläheisiä ideoita oman polun pohdiskeluun ja valmistelemiseen.”

Hanna Eskelinen

Askarruttavatko alan käytännöt? Kaipaatko keskusteluapua käytännön ongelmiin käännös- tai tulkkaustoiminnassasi? Haluatko tuoretta näkökulmaa omaan työhösi?

SKTL käynnistää keväällä 2018 mentoriohjelman, joka saattaa yhteen alalle tulevia ja kokeneita ammattilaisia molemminpuoliseksi hyödyksi. Seuraa ilmoittelua vuodenvaihteessa SKTL:n verkkosivuilla, somessa ja jäsentiedotteissa.

Kääntäjän urapolku:

Suomen Turusta Ranskan Poissyyn

Turun yliopistossa ranskan ja englannin kääntämistä opiskellut **Hanna Eskelinen** muutti heti valmistuttuaan Ranskaan. Nyt hän on asunut jo yhdeksän vuotta Pariisin lähistöllä. Mutta kuinka suomalainen päätyi työskentelemään Ranskaan?

Hanna päätti jo abivuonnaan ryhtyä kääntäjäksi. Hän oli aina ollut hyvä kirjoittamisessa ja kielissä ja kiinnostunut monenlaisista asioista. ”Halusin kielellisen työn, jota voin tehdä itsenäisesti ja joustavasti oman kodin rauhassa”, hän toteaa. ”Viisas isoveljeni neuvoi, että kannattaisi hakea opiskelemaan pääaineena englannin sijasta ranskan kääntämistä, niin minulle tarjoutuisi enemmän työmahdollisuuksia.”

Hanna oli teinivuosistaan lähtien ajatellut muuttavansa jonain päivänä ulkomaille. Maisteriksi valmistumisen jälkeen siihen koitti sopiva tilaisuus. Hän kertoo viettäneensä opiskeluaikoina suurimman osan lomistaan Ranskassa. Lisäksi hän oli siellä vuoden Erasmus-vaihdossa. ”En siis hypännyt täysin tuntemattomaan.”

Opintojen loppuvaiheessa Hanna teki kolme kääntäjäharjoittelua: ensin yhden kuukauden harjoittelun Euroopan komissiossa Luxemburgissa, sitten viiden kuukauden harjoittelun komissiossa Brysselissä ja lopulta kesäharjoittelun turkulaisessa käännöstoimistossa. ”Harjoittelut olivat loistava tilaisuus oppia käytännön

”Jos sydän halajaa maailmalle, kannustaisin rohkeasti lähtemään; yksi kääntäjän työn mukavia puolia on tietenkin se, että tätä voi tehdä melkeinpä missä vain minne internet yltää.”

työtä ja luoda kontakteja. Niiden jälkeen oli melkeinpä helppo ryhtyä pyörittämään omaa käännöstoiminimeä.”

Ranskassa Hanna pitää erityisesti ilmastosta, ruokakulttuurista ja kauniista arkkitehtuurista. Nyt hän asuu Poissyn kaupungissa 30 kilometrin päässä Pariisista. 30 000 asukkaan kaupunki on Hannan mielestä hänen kaltaiselleen suomalaiselle juuri sopiva asuinpaikka: arkinen elämä on rauhallisempaa kuin Pariisissa, kaikkialle voi kulkea pyörällä ja metsä on lähellä. Lisäksi ihmiset ovat mukavia, ”suorastaan lupsakoita”, hän lisää. Kaupungissa on vilkas yhdistyselämä, ja Hanna on päässyt vaivattomasti osaksi yhteisöä.

Koska kääntäjän työ on monotonista ruudun ääressä istumista, puuhaa Hanna vapaa-ajallaan vastapainoksi kaikenlaista: hän opiskelee kieliä, kirjoittamista ja antropologiaa, sekä opettaa vapaaehtoisena suomea Pariisin Suomi-koulussa ja englantia kotikaupungissaan. Lisäksi Hanna harrastaa monipuolisesti liikuntaa, soittaa pianoa – ja luonnollisesti lukee paljon.

Hanna kääntää pääasiassa yritysviestintää ja EU-tekstejä suomalaisille ja kansainvälisille käännöstoimistoille. Hän ei usko freelance-kääntäjän arkisen aherruksen eroavan suuresti Ranskan ja Suomen välillä. ”Myönteistä Ranskassa on se, että viime vuosina täällä on pyritty tukemaan pienyrityksen perustamista ja pyörittämistä yksinkertaistamalla paperisotaa. Jo yhdeksän vuotta sitten tänne tullessani toiminimen perustaminen onnistui yllättävän näppärästi täyttämällä yksi ainoa sähköinen kaavake.”

”Kenties aika on kullannut muistot, mutta itse koin käännösbisneksen käynnistämisen täällä melko vaivattomaksi”, Hanna toteaa. Hän muistuttaa kuitenkin, ettei viranomaisten kanssa asiointi ole kaikkialla yhtä mutkatonta kuin Suomessa; Ranskassa ei kannata jäädä odottelemaan asioiden etenemistä, vaan viranomaisia on usein hyvä patistella puhelimitse. ”Jos sydän halajaa maailmalle, kannustaisin rohkeasti lähtemään; yksi kääntäjän työn mukavia puolia on tietenkin se, että tätä työtä voi tehdä melkeinpä missä vain minne internet yltää.”

Eivätkä Hannan mielestä Suomen ja Ranskan väliset kulttuurierot ole ”ainakaan tällaisen kotityöläisen näkökulmasta” mitenkään mahdottomia. ”Toisinaan kyllä turhauttaa ranskalaisten joustava suhtautuminen sääntöihin, jotka lainkuuliaisena suomalaisena otan liian kirjaimellisesti”, hän hymähtää.

Suomesta Hanna kaipaa sukulaisiaan, hapankorppuja ja järvimaisemia. ”Käyn Suomessa nelisen kertaa vuodessa, joten kaipuu ei pääse kasvamaan ihan mahdottomaksi.”

Haastattelu ja kuvat: Maarit Laitinen
Kirjoittaja on liiton tiedottaja.

Teho-osasto

– parasta aikaa yliopiston ja hautausmaan välissä

Teho-osasto sai alkunsa, kun kolme Tampereella asuvaa kääntäjää, **Elina Eskola**, **Hanna Sirniö** ja **Kaisu Keisala-Kaseja**, ystävystyivät paikallisessa kääntäjien kuntonyrkkeilyryhmässä, ja alkoivat ideoida yksinyrittäjille suunnattua yhteistä työtilaa. Kääntäjäkolmikko oli kyllästynyt yksin kotona puurtamiseen ja haaveili rennosta, yhteisöllisestä työtilasta. Kääntäjä-lehti kävi jututtamassa Tehojengiä ja tutustumassa Teho-osaston toimitiloihin vanhassa sairaalassa Kalevankankaalla.

Elina, Hanna ja Kaisu esittelevät Teho-osaston avaria tiloja. Tiloissa on panostettu sisustusarkkitehti **Anna Aution** avustuksella erityisesti hyvinvointiin ja viihtyisyyteen – ja sen huomaa jokaisesta yksityiskohdasta. Tehojengi on ottanut mallia etenkin Berliinissä näkemistään työtiloista.

Ei uskoisi, kuinka nopeasti koko projekti on edennyt. Tehojengi päätti ryhtyä tuumasta toimeen alkuvuodesta 2017, ja jo huhtikuussa löytyi täydellinen paikka. ”Nämä olivat ensimmäiset tilat, joita kävimme katsomassa, emmekä sen jälkeen enää halunneet minnekään muualle. Tiloja remontoitiin ja sisustettiin talkoovoimin elokuun alusta, ja avajaisia juhlittiin jo kuun lopussa.”

Teho-osasto sijaitsee Tampereen entisen yleisen sairaalan tiloissa Kalevankankaan hautausmaan kyljessä. Hanna kertoo, että työtilan nimi alkoi vitsistä. ”Yritimme vähän aikaa keksiä asiallisemman nimen, mutta olemme nyt tästä ottaneet kaiken ilon irti.” Sairaalateemaa on jatkettu sisustuksessa. Kaikki huoneet on myös nimetty leikkisästi sairaalamiljööseen sopivasti: kokoustaa voi viihtyisissä edustustiloissa Laboratoriossa tai Heräämössä. Hiljaiseen työskentelyyn sopii Suljettu osasto, kun taas monitoimitilaa kutsutaan Poliklinikaksi. Kanttiinissa on kaikille tarjolla toimistokahvia ja pähkinöitä. Vaikka Teho-osaston perustajat ovat kaikki kääntäjiä, mukaan toimintaan ovat tervetulleita muutkin kuin kääntäjät. Teho-osastolaiset vannovat synergiaedun nimeen: on helpompaa toteuttaa suuriakin projekteja, kun eri alojen osaajia löytyy jo saman katon alta. Yhdessä myös verkostoituminen ja markkinointi ovat helpompaa.

Jäsenyydestä kiinnostuneille tiedoksi, että Teho-osastolla on vielä paikkoja vapaana. Tiloissa järjestetään myös säännöllisesti kaikille avoimia yrittäjyyteen liittyviä rentoja tapahtumia. Lisäksi Teho-osastolla viikko aloitetaan maanantaisin nyyttäriaamiaisella, Tehostartilla, jolle kaikki voivat tulla tutustumaan toimitiloihin ja toisiin yrittäjiin. Mutta Tehojengi kehottaa uteliaita pistäytymään milloin vain. ”Me tarjoamme kyllä kahvit!”

Oikealta vasemmalle: Elina Eskola, Hanna Sirniö ja Kaisu Keisala-Kaseja Teho-osaston edustalla. Kuva: Maarit Laitinen

© Okko Sorma

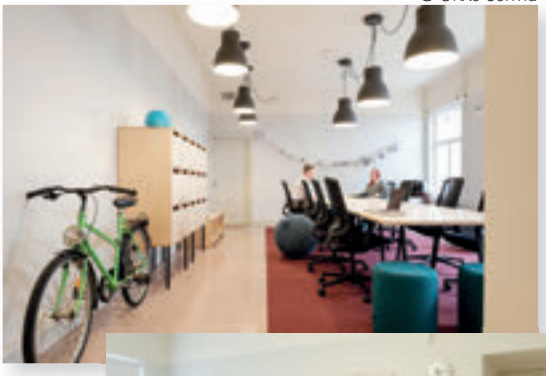

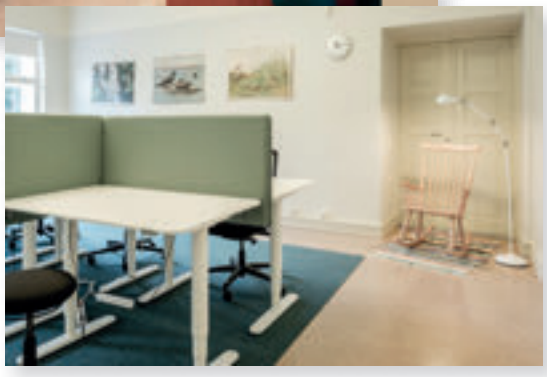

© Okko Sorma

Lisätietoja Teho-osastosta ja jäsenyysvaihtoehdoista löytyy osoitteesta www.teho-osasto.fi.

Teksti: Maarit Laitinen
Kirjoittaja on liiton tiedottaja.

Kääntämisen iloa ja intoa ViceVersa-työpajassa

Straelenin pikkukaupunkiin Saksan länsirajan tuntumaan kokoontui 7.9.2017 viisi saksalaista ja seitsemän suomalaista kirjallisuuden kääntäjää. Alkamassa oli kaksikielinen ViceVersa-käännöstyöpaja, joka järjestettiin nyt toista kertaa.

Europäisches Übersetzer-Kollegium (EÜK) tarjosi työpajalle parhaat mahdolliset puitteet. Paitsi modernit seminaaritilat, kuudesta vanhasta kaupunkitalosta yhdistetyn kääntäjäkeskuksen seinien sisältä löytyy kolmekymmentä residenssihuonetta, joihin kääntäjät ympäri maailmaa voivat tulla työskentelemään lyhyemmäksi tai pitemmäksi ajaksi. Kaikkiin huoneisiin ja käytävillekin on levittäytynyt vaikuttava 125 000 niteen kirjasto, joka sisältää hakuteoksia, kauno- ja tietokirjallisuutta lähes kaikilla maailman kielillä.

Työpajaa luotsasivat **Tarja Roinila** (sa-su) sekä **Elina Kritzokat** (su-sa) ammattitaidolla mutta samalla osallistujina siinä missä muutkin: myös he olivat tuoneet omat käännöksensä yhdessä työstettäviksi. Kuutena aamu- ja iltapäivänä kokoonnuimme seminaaripöydän ääreen käymään läpi jokaisen käännöstä vuorollaan. Tekstejä oli mukana laidasta laitaan: Risto Räppääjästä **Günter Grassiin**, **Outi Nyytäjän** näytelmätekstistä **Peter Wohllebenin** metsäaiheiseen tietokirjaan ja **Sari Pöyliön** novellista **Nina Georgen** romanttis-viihteelliseen lukuromaaniin.

ViceVersa-työpajan osanottajat vasemmalta Sanna van Leeuwen, Oili Suominen, Anke Michler-Janhunen, Veera Kaski, Tanja Küddelsmann, Elina Kritzokat, Anne Mäkelä, Otto Lappalainen, Katja von der Ropp, Pirkko Roinila, Tarja Roinila ja Anu Lindemann. Kuva © EÜK

Työpajassa oli lupa puhua kumpaa kieltä tahansa tai vaikka molempia sekaisin, ymmärretyksi tuli aina. Jos kääntäminen on tavallisesti yksinäistä puurtamista, täällä siitä tuli hauskaa ryhmätyötä. Keskustelua syntyi melkein jokaisesta lauseesta, mutta parannusehdotuksia ei tehty toisten työtä kritisoiden vaan aina hyvässä hengessä. Yllättävää ja harmillista oli kuulla, miten monella ei tällä hetkellä ollut käännössopimusta, ja työtilanteestaan huolestuneet työpajalaiset saivat toisilta kannustusta ja uutta puhtia. Kaksikielisyys toi työskentelyyn mielenkiintoisen ulottuvuuden: lähdekielen natiivit kommentoivat alkutekstin laatua ja sanojen pienimpiäkin merkitysvivahteita, kohdekieliset kollegat pyörittelivät käännösehdotuksia.

Hienoa antia oli tietenkin myös verkostoituminen kollegojen kanssa. Viikko oli hyvin intensiivistä yhdessäoloa. Aamiainen ja lounas tarjottiin kääntäjätalon tiloissa, ja iltapäivän työrupeaman jälkeen kävimme syömässä jossakin kaupungin ravintoloista. Illalla kokoonnuimme usein vielä rupattelemaan ja välillä leikkimäänkin viinilasillisen ääressä. Vapaa-aikaa ei jäänyt paljon, mutta lounastauolla tai illalla ehti halutessaan tehdä pyörälenkin peltoteitä pitkin tai kävellä kaupungilla. EÜK:n väki huolehti viihtyvyydestämme kaikin tavoin, ja sekä vieraille että isännille nousi tippa silmään, kun lauloimme lähtiäisiksi "Sininen ja valkoinen".

Työpajan päärahoittajat olivat Deutscher Übersetzerfonds ja Robert Bosch Stiftung, lisäksi tukea myönsivät SKTL, WSOY:n kirjallisuussäätiö, Kunststiftung NRW sekä Saksan ulkoasiainministeriö. Monesta suusta kuului toive, että työpaja saisi taas kahden vuoden päästä jatkoa, joko vaihteen vuoksi Suomessa tai jälleen Straelenissa.

Teksti: Sanna van Leeuwen

Kirjoittaja on jyväskyläläinen paluumuuttaja, suomentaja, käännöspalveluyrittäjä ja auktorisoitu kääntäjä, joka kääntää kirjallisuutta ja asiatekstejä saksasta, hollannista ja englannista suomeen.

Suomi kääntää – 100 vuotta käännettyä suomea -luentosarja

SKTL järjestää Suomen juhlavuoden kunniaksi luentosarjan yhdessä kääntämistä ja tulkkausta opettavien yliopistojen ja
Diak-ammattikorkeakoulun sekä muiden alaa lähellä olevien tahojen kanssa. Luentosarja käsittelee kääntämisen ja tulkkauksen yhteiskunnallista vaikutusta Suomen historian eri vaiheissa. Luentoja on kaikkiaan yhdeksän: keväällä viisi ja syksyllä neljä luentoa, yksi luento jokaisena yliopiston toimintakuukautena. Luennot järjestetään vuorotellen eri yliopistoilla, mutta niitä kaikkia voi seurata etäyhteyden kautta, ja luennot tallennetaan myös SKTL:n Vimeo-tilille, josta ne ovat vapaasti katsottavissa jälkikäteen.

Suomi Finland 100

Marraskuun luento:
14.11.2017 klo 16–18
Helsingin yliopisto, Metsätalo, Unioninkatu 40, sali 4

Kun kone kääntää – konekääntämisen ja käännösteknologian ilmiöitä ja näkymiä
FT Lauri Carlson: Miten konekääntäminen on tullut Suomeen?
FT Maarit Koponen: Millaisia mahdollisuuksia käännösteknologia avaa?

Joulukuun luento:
12.12.2017 klo 16–18
Helsingin yliopisto, Metsätalo, Unioninkatu 40, sali 4

Musiikin kääntäminen
FM Marika Hakola: Sata vuotta suomennettua musiikkiteatteria
FM Mikko Kervinen: Sibeliusta saksaksi – suomalainen laulettava taidemusiikki ulkomailla itsenäisyyden aikana

Seuraa luentosarjaa sosiaalisessa mediassa aihetunnisteilla #Suomikääntää ja #Finlandöversätter.

Oikeustulkkauksen etiikka ja eetos

Oikeustulkkauksia tekevät ammattitulkit tuntevat ammatin keskeiset eettiset periaatteet, pitävät niiden toteutumista käytännössä yleisesti mahdollisena ja usein onnistuvat noudattamaan niitä työssään, ristiriitatilanteista huolimatta. Tämä kävi ilmi oikeustulkkien parissa tehdystä kyselytutkimuksesta.

Eettinen periaate	Tulkin ammattisäännöstö (1994)	Oikeustulkkausohjeet (2001)	Asioimistulkin ammattisäännöstö (2013)	Oikeustulkin etiikka (2016).	AIIC:n eettiset säännöt (2012)	EULITAn ammattieettiset säännöt (2013)	Oikeustulkin erikoisammattituttkinnon perusteet (2013)	Hallituksen esitys laiksi oikeustulkkirekisteristä (2015)	Asetus oikeustulkkirekisteristä (2016)
Salassapitovelvollisuus ja luottamuksellisuus	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Eturistiriidattomuus	X	X	X	X	-	X	X	X	-
Puolueettomuus ja neutraalisuus	X	X	X	X	-	X	X	X	X
Tiedon väärinkäyttökielto	X	-	X	X	X	X	-	X	X
Rehellisyys ja nuhteettomuus	-	-	-	-	X	-	X	X	X
Ammatin arvostus	X	-	X	X	X	X	-	-	-
Lainsäädännön noudattaminen	-	-	-	-	-	-	X	X	-
Uskollisuus ja kattavuus	-	X	X	X	-	X	X	-	-

Oikeustulkin etiikkaa koskevissa ja oikeudellisissa asiakirjoissa nimenomaisesti mainitut eettiset periaatteet.

Ammattietiikka:
Teoria, joka ohjaa ja kehittää ammatillista käyttäytymistä ja josta muodostuu ammatillinen eetos

Ammatillinen eetos:
Käytännöt ja arvot, joista rakentuu ammatillisen ryhmän tapa toimia, sisältäen sen moraaliset pyrkimykset

Oikeustulkkien työtä ohjaavat eri ammattisääntöihin ja eettisiin ohjeisiin sekä oikeustulkkien työtä koskeviin oikeudellisiin asiakirjoihin kirjatut ammattieettiset periaatteet. Keskeisimmät niistä on poimittu ylläolevaan taulukkoon. Väreillä korostettuja viittä periaatetta pidetään tässä ammatin perusperiaatteina, jotka jokaisen oikeustulkin on omaksuttava.

Lisäksi on muistettava ihmisoikeuksien kunnioittamisen periaate, mitä edellytetään kahdessa etiikkaa koskevassa asiakirjassa.

Kun ammattieettiset periaatteet opitaan ja omaksutaan, niistä muodostuu ammatillinen eetos, ammatillisen ryhmän tapa toimia. Kolmantena eettisenä tasona prosessissa on mukana tulkin oma arvomaailma. Tulkkaustilanteessa nämä saattavat asettua ristiriitaan keskenään. Etiikan ja eetoksen ilmenemistä ristiriitatilanteissa tutkittiin kyselytutkimuksella. Vaikuttaako auttamishalu tai pahuuden kohtaaminen tulkin puolueettomuuteen ja neutraalisuuteen? Entä aiheutuuko siitä, että tulkkia hävettää kertoa jostakin, se, ettei hän ilmaise kaikkea täysin kattavasti?

Kyselyyn vastasi 64 eri ammatillisia kanavia pitkin tavoitettua oikeustulkkia. Kaikista tutkimukseen vastanneista yli 90 % tunsi tulkkien eettiset ohjeet tai ammattisäännöstön. Valtaosa heistä piti yksittäisten eettisten periaatteiden noudattamista tulkkaustilanteissa mahdollisena (puolueettomuus 80 % – neutraalisuus 90 %

– kattavuus 70 %). Ristiriitatilanteissa auttamishalu ja pahuuden kohtaaminen horjuttivat hieman eettisen periaatteen ensisijaisasemaa, mutta sitä noudatti edelleen 65–70 % vastaajista. Kattavuuden suhteen kävi päinvastoin. Häpeä siitä, mitä oli sanottu, ei estänyt yli 80 % kaikista vastaajista kertomasta kaikkea kattavasti aivan kuten se oli alkuaan sanottukin.

Tutkimuksessa tarkasteltiin vielä erikseen kolmea ryhmää: kaikkein kokeneimmat, tulkkauskoulutuksen saaneet ja maahanmuuttajakieliä tulkkaavat tulkit. Kokeneimmat erottuivat muista siten, että pahan kohtaaminen vaikutti tulkin neutraalisuuteen vähemmän kuin muilla. Tulkkauskoulutuksen saaneiden ryhmästä ilmeni, että heillä häpeäntunteet vaikuttivat tulkkauksen kattavuuteen kaikkein vähiten. Maahanmuuttajakielten tulkkien ryhmässä auttamishalun vaikutus puolueettomuuteen oli vähäisin, mutta pahuuden kohtaaminen näytti rajoittavan neutraalia suhtautumista muita enemmän.

Erot ryhmien välillä olivat kuitenkin varsin pieniä. Esimerkiksi se, että tulkattavana oli maahanmuuttajakieli, ei vaikuttanut kokonaisuutena eettisten periaatteiden toteutumiseen käytännössä. Kyselytutkimuksessa vahvistui oletus siitä, että oikeustulkeilla etiikka ja eetos kohtaavat kun kyse on ammattimaisesti oikeustulkkausta harjoittavista henkilöistä.

Teksti: Diana Berber ja Eija Grundström
Diana Berber on espanjan yliopistonlehtori.
Eija Grundström on espanjan kääntäjä ja tulkki.

Kerro osaamisestasi – päivitä tietosi hakupalveluumme!

Jäsen, olethan muistanut ilmoittaa liiton toimistolle ja kääntäjähakupalveluun, jos olet omaksunut uusia käännettäviä kieliä tai uusia kääntämisen erikoisaloja?

• Jos asiakas etsii kääntäjää

Kääntäjähausta **(www.sktl.fi/hakupalvelu)** toimeksiantajat tai kääntäjäkollegat voivat etsiä suoraan kääntäjän tai tulkin yhteystietoja, joten kieliparien ja erikoisalojen lisäksi hakuun kannattaa ilmoittaa myös omat yhteystiedot (puhelinnumero ja sähköposti).

• Jos haluat, että sinut löydetään

Jos haluat päivittää kielipari- ja erikoisalatietojasi hakupalveluun, tai jos tietojasi ei löydy haussa, otathan yhteyttä toimistoon osoitteeseen jasenasiat@sktl.fi. Voit ilmoittaa meille sähköpostilla, mitkä erikoisalat tai kieliparit haluat lisätä kääntäjähakuun.
Yhteystietojasi liiton jäsenrekisteriin tai julkiseen kääntäjä- ja tulkkihakupalveluun voit päivittää myös itse kirjautumalla liiton jäsensivuille omilla jäsentunnuksillasi.

• Eikö jäsensivuille kirjautuminen onnistu?

Jos olet unohtanut jäsentunnuksesi, voit tilata ne jäsensivujen kirjautumissivuilta **(www.sktl.fi/kirjautuminen)** SKTL:n jäsenrekisterissä olevaan sähköpostiosoitteeseesi.
Jäsensivuille pääset täältä: **www.sktl.fi/jasenyys/jasensivut**

• Osaatko jotain Suomessa harvinaista kieltä?

Kauttamme etsitään välillä harvinaisempienkin kielten kääntäjiä ja tulkkeja, joten olethan varmasti muistanut kertoa myös harvinaisempienkin kielten käännös- tai tulkkaustaidoistasi meille?

SKTL:n Turun paikallisosaston opinto- ja tutustumismatka Riikaan

Kuva: Pirkko Huuskonen

Latvian yliopiston edustalla (vasemmalta oikealle) Eija Grundsrtöm, Mari Repo, Mirja Hovila, Aulikki Vuola, Aila Aumont, Tellervo Perälä-Brunnsberg, Seppo Hovila. Kuva: Pirkko Huuskonen

Kuusi Turun paikallisosaston jäsentä teki opinto- ja tutustumismatkan Riikaan 23. – 25.8.2017. Oppaina matkalla toimivat kokeneet Latvian-kävijät **Mirja** ja **Seppo Hovila**. Mirja suomentaa mm. latvialaista kirjallisuutta, ja he ovat perustaneet pienkustantamo PaperiPoron, joka on erikoistunut latvialaisen kirjallisuuden tunnetuksi tekemiseen Suomessa.

Meille oli varattu audienssi Latvian Suomen-suurlähetystössä. Tapasimme ulkoasiainsihteeri **Anna-Mari Hämäläisen**, joka kertoi Suomen ja Latvian suhteista, suurlähetystön toiminnasta ja erityisesti lähetystön tarvitsemien suomenkielisten tekstien kääntämisestä latviaksi. Paikalla oli myös latvialainen suomen kääntäjä Lelde Rozīte, joka kertoi mielenkiintoisesti, miten päätyi suomalaisen kirjallisuuden kääntäjäksi.

Ohjelmaamme kuului myös professori **Andrejs Veisbergsin** tapaaminen Latvian yliopistossa. Hän kertoi latvian kielen kääntämisestä ja tulkkaamisesta EU:n toimielimissä sekä niiden opettamisesta. Hän valotti Latvian ja latvian kielen vaiheita Neuvostoliiton vallan alla. Mielenkiintoinen näkökulma avautui hänen omista kokemuksistaan esimerkiksi säännöstelyn loppumisesta.

Kuvassa vasemmalta oikealle: Andrejs Veisbergs, Mirja Hovila, Aulikki Vuola, Mari Repo, Aila Aumont, Eija Grundström, Tellervo Perälä-Brunnsberg ja Pirkko Huuskonen. Kuva Seppo Hovila

Tutustuimme heti alkuun Riian vanhaankaupunkiin taidehistorioitsija **Ieva Kalnačan** opastuksella. Saimme kuulla rautaisannoksen Latvian ja Riian historiasta, rakennuksista ja merkkihenkilöistä. Kierroksen kruunasi ihana, 1960-luvun asussa yhä oleva kahvila, josta sai paikallisia herkkuja, mm. kaalipiirakoita.

Riiassa on paljon upeita museoita ja monipuolista muuta kulttuuritarjontaa. Kävimme mm. valtion taidemuseossa, Miehitysmuseossa, lasten muodin historiaa esittelevässä museossa, Jugendmuseossa ja taidemaalari **Janis Rozentālsin** kotimuseossa sekä Stalinin hampaassa, korkeassa tornirakennuksessa, josta on upeat näkymät yli kaupungin. Tarjolla oli myös tuomiokirkon urkukonsertteja, modernisoitu Carmen-ooppera ja Joutsenlampi-baletti. Hengenravinnon lisäksi tutustuimme paikalliseen ruokakulttuuriin, kuten tyypillisiin latvialaisiin lettuihin (suolainen tai makea täyte, esim. sientä, rahkaa ja hilloa) ja monenlaisiin sieniruokiin (keitot, pikkelssi ja salaatti).

Latvian kieli kuuluu liettuan ohella balttilaisiin kieliin, jotka ovat erkaantuneet varhaisessa vaiheessa indoeurooppalaisesta kantakielestä. Kieli on hyvin omaleimainen, ja mieleemme jäivät mm. pa kreisi (vasemmalle), nazis un kalti (ei kaltattuja natseja, vaan veitsi ja taltta tms.), virsnieks (upseeri), alus (olut).

Matkalla olivat mukana **Aila Aumont**, **Eija Grundström**, **Pirkko Huuskonen**, **Tellervo Perälä-Brunnsberg**, **Mari Repo** ja **Aulikki Vuola**.

Teksti : Aulikki Vuola ja Mari Repo
Aulikki Vuola on turkulainen suomentaja.
Mari Repo on maskulainen asiakastekstikääntäjä.

XVI KÄÄNTÄMISEN JA TULKKAUKSEN TUTKIMUKSEN SYMPOSIUMI

KäTu2018: Kääntämisen hinta
Turun yliopisto 13.–14.4.2018

Mitä kääntämisestä ja tulkkauksesta nykypäivänä maksetaan ja kuka maksaa? Mitä kääntäminen maksoi tuhat, sata tai viisikymmentä vuotta sitten? Onko raha ainoa hinnan mittari? Miten käännösalan jatkuva muutos heijastuu kääntäjien hyvinvointiin? Miten kilpailutus vaikuttaa kääntämisen ja tulkkauksen laatuun? Milloin kääntämisestä on enemmän haittaa kuin hyötyä? Voiko käännöstutkimuksella olla kielteisiä vaikutuksia?

Näihin ja moniin muihin kysymyksiin etsitään vastauksia XVI KäTu-symposiumissa. Lue lisää kiertokirjeestä ja lähetä oma ehdotuksesi työpajan teemaksi, sektioesitelmäksi tai posteriksi!

Ensimmäinen kiertokirje ja esitelmöintikutsu ovat luettavissa symposiumin verkkosivuilla osoitteessa http://katu-symposiumi.com/xvi/.

Ehdotukset työpajojen teemoiksi lähetettävä viimeistään pe 17.11.2017
Ehdotukset sektioesitelmiksi ja postereiksi lähetettävä viimeistään pe 12.1.2018

Merkitse kalenteriin jo nyt myös jatko-opiskelijoiden koulutustapahtuma 12.4.2018!

Tervetuloa Turkuun!

Seuraava Kääntäjä-Översättaren ilmestyy tammikuussa 2018.

Toimituskunta toivottaa kaikille hyvää ja rauhallista joulunaikaa!

Kutsu sääntömääräiseen syyskokoukseen

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto – Finlands översättar- och tolkförbund ry:n sääntömääräinen syyskokous pidetään lauantaina 25.11.2017 klo 14.00 Tieteiden talolla, Kirkkokatu 6, Helsinki, sali 505. Valtakirjojen tarkistus aloitetaan klo 13.00.

Valtakirjan tulee olla nimetty määrätylle henkilölle ja kahden henkilön on todistettava valtakirjan antajan nimikirjoitus oikeaksi. Jäsenmaksunsa laiminlyöneet eivät ole äänioikeutettuja eivätkä siis voi äänestää toisenkaan valtakirjalla. Kokouksessa käsitellään esityslistalla mainitut asiat. Vuoden 2018 toimintasuunnitelma ja hallitusehdokkaat esitellään liiton verkkosivuilla. Taloussuunnitelman saa pyydettäessä toimistolta. Kokousmateriaalit ovat saatavilla myös paikan päällä.

Liiton jäsenet voivat valokuvauttaa itsensä ennen syyskokousta klo 12.00–13.30. Liiton tiedottaja ottaa jäsenistöstä edustuskuvia ja toimittaa ne jäsenelle sähköisessä muodossa. Kuvaa voi käyttää vapaasti esim. markkinointi- ja esiintymistarkoituksiin, lähettää vaikka kääntäjäesiintymisen yhteydessä tapahtumanjärjestäjälle taikka lisätä omaan ansioluetteloon tai LinkedIn-profiiliin. Kuvaukseen varataan viisi minuuttia henkilöä kohden, varaa aikasi (Doodle-kalenterista https://tinyurl.com/ybrtboer)

Kahvitarjoilu klo 13 alkaen. Tervetuloa!

Esityslista

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
3. Kokouksen puheenjohtajan valinta
4. Kokouksen sihteerin valinta
5. Kahden pöytäkirjantarkastajan valinta
6. Ääntenlaskijoiden valinta
7. Kokouksen työjärjestyksen vahvistaminen
8. Liiton toimintasuunnitelma vuodelle 2018
9. Liiton jäsenmaksun ja liittymismaksun määrääminen vuodelle 2018
10. Puheenjohtajiston, työvaliokunnan ja hallituksen jäsenten palkkiot ja kulukorvaukset vuodelle 2018
11. Liiton tulo- ja menoarvio vuodelle 2018
12. Hallituksen jäsenten vaali
13. Tilintarkastajan ja varatilintarkastajan valinta
14. Liiton eettisten sääntöjen hyväksyminen
15. Kunniajäsenten kutsuminen
16. Liiton juhlastipendien jakaminen
17. Ilmoitusasiat
18. Kokouksen päättäminen

HALLITUS

Kallelse till ordinarie höstmöte

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto – Finlands översättar- och tolkförbund ry sammanträder till ordinarie höstmöte lördagen den 25.11.2017 kl. 14.00 i Vetenskapernas hus, Kyrkogatan 6, Helsingfors, sal 505. Granskningen av fullmakter börjar kl. 13.00.

Fullmakten bör vara utställd på bestämd person, och fullmaktsgivarens namnteckning bör vara bevittnad av två personer. Den som inte har erlagt medlemsavgiften är inte röstberättigad och kan inte heller rösta med annans fullmakt. På mötet behandlas på föredragningslistan nämnda ärenden. Verksamhetsplanen och kandidaterna till styrelsen för år 2018 presenteras på förbundets webbplats. Budgeten fås från kansliet på begäran. Möteshandlingarna finns tillgängliga också på mötesplatsen.

Förbundets medlemmar kan låta fotografera sig före höstmötet, kl. 12.00–13.30. Förbundets informatör tar representationsbilder av medlemmarna och sänder dem till medlemmarna i elektronisk form. Bilderna kan fritt användas för bl.a. marknadsföring och framträdanden. De kan exempelvis sändas till arrangören i samband med översättarpresentationer eller fogas till den egna CV:n eller LinkedIn-profilen. För fotograferingen reserveras 5 minuter per person. Boka din egen tid (i Doodle-kalendern https://tinyurl.com/ybrtboer).

Kaffeservering från kl. 13. Välkommen!

Föredragningslista

1. Mötet öppnas
2. Konstaterande av mötets laglighet och beslutförhet
3. Val av ordförande för mötet
4. Val av sekreterare för mötet
5. Val av två protokolljusterare
6. Val av rösträknare
7. Fastställande av mötets arbetsordning
8. Verksamhetsplanen för år 2018
9. Bestämmande av medlemsavgiften för år 2018
10. Arvoden och kostnadsersättningar till ordföranden, vice ordföranden samt medlemmarna i arbetsutskottet och styrelsen för år 2018
11. Budgeten för år 2018
12. Val av styrelsemedlemmar
13. Val av revisor och revisorssuppleant
14. Godkännande av förbundets etiska regler
15. Kallande av hedersmedlemmar
16. Utdelning av stipendier ur förbundets jubileumsfond
17. Anmälningsärenden
18. Mötet avslutas

STYRELSEN